

Briuselis, 2023 11 28
COM(2023) 754 final

2023/0438 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**dėl policijos bendradarbiavimo neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis
prevencijos, nustatymo ir tyrimo srityje stiprinimo ir Europolo paramos tokių
nusikaltimų prevencijai ir kovai su jais didinimo, kuriuo iš dalies keičiamas
Reglamentas (ES) 2016/794**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

- **Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai**

Neteisėtas migrantų gabenimas yra nusikalstama veikla, kurią vykdant siekiama tik pelno ir nepaisoma žmogaus gyvybės ir orumo, pažeidžiamos pagrindinės žmonių teisės ir daromas neigiamas poveikis ES migracijos valdymo tikslams.

Kova su neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis ir šios veiklos prevencija yra vienas iš Europos Sąjungos prioritetų, kuris yra labai svarbus siekiant visapusiškai spręsti neteisėtos migracijos problemą. Nusikaltėlių tinklai naudojami žmonių neviltimi ir, siekdami palengvinti neteisėtą migraciją, gabena juos sausumos, jūrų ir oro maršrutais, taip sukeldami pavojų žmonių gyvybei ir visais būdais siekdami kuo didesnio pelno.

2023 m. rugsėjo 13 d. pranešime apie Sąjungos padėtį Pirmininkė U. von der Leyen paragino sustiprinti visas Sąjungos turimas priemones, kad būtų galima veiksmingai kovoti su neteisėtu migrantų gabenimu, atnaujinant šiuo metu galiojančią daugiau nei prieš du dešimtmečius priimtą teisės aktų sistemą, stiprinant neteisėto žmonių gabenimo valdymą ir ES agentūrų, visų pirma Europolio, vaidmenį, taip pat stiprinant teisingumo ir vidaus reikalų įstaigų, valstybių narių ir šalių partnerių bendradarbiavimą, kad ši problema būtų sprendžiama pasauliniu mastu. Pirmininkė taip pat pabrėžė, kad atremiant šį pasaulinį iššūkį reikia bendradarbiauti su partneriais, todėl Komisija rengia tarptautinę konferenciją ir kuria Pasaulinį aljansą, ragindama imtis veiksmų ir kovoti su neteisėtu žmonių gabenimu.

Neteisėtas migrantų gabenimas į ES ir jos viduje yra iki šiol neregėto masto, kuris didėja dėl atsirandančių ir stiprėjančių krizių, visų pirma ekonomikos nuosmukio, su klimato kaita susijusių ekstremaliųjų aplinkos situacijų, taip pat konfliktų ir demografinių problemų daugelyje trečiųjų šalių. Dėl neteisėto migrantų gabenimo didėja neteisėtai į ES atvykstančių asmenų skaičius: 2022 m. prie ES išorės sienų buvo nustatyta apie 331 000 neteisėto sienos kirtimo atvejų – šis skaičius yra didžiausias nuo 2016 m. ir 66 proc. didesnis, palyginti su ankstesniais metais¹. 2023 m. iki rugsėjo mėn. pabaigos prie ES išorės sienų buvo nustatyta apie 281 000 neteisėto sienos kirtimo atvejų, t. y. 18 proc. daugiau, palyginti su tuo pačiu laikotarpiu 2022 m. Šie duomenys sutampa su informacija apie neteisėto žmonių gabenimo veiklos padidėjimą – 2022 m. Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūrai (*FRONTEX*) buvo pranešta apie rekordinį neteisėtai migrantus gabenusių asmenų skaičių (daugiau kaip 15 000)². Atsižvelgiant į didėjantį neteisėtai atvykstančių asmenų skaičių ir įvairias pasaulines krizes įvairiose kilmės ir tranzito šalyse, galima tikėtis nuolatinių didelių ir galbūt didėjančių migracijos srautų į Europą ir susijusios neteisėto žmonių gabenimo nusikalstamos veiklos.

Apskaičiuota, kad daugiau kaip 90 proc. į ES atvykstančių neteisėtų migrantų naudojami neteisėtai žmones gabenančių asmenų, kurie daugiausia veikia kaip organizuotos nusikalstamos grupuotės, paslaugomis. Be to, neteisėto žmonių gabenimo tinklai iš savo nusikalstamos veiklos gauna didelį pelną, kuris visame pasaulyje kasmet siekia 4,7–6 mlrd. EUR³. Todėl siekiant sumažinti neteisėtą migraciją itin svarbu ryžtingai ir tvirtai

¹ 2023–2024 m. *FRONTEX* rizikos analizė.

² 2023–2024 m. *FRONTEX* rizikos analizė.

³ Pasaulinis neteisėto migrantų gabenimo tyrimas (Jungtinių Tautų narkotikų kontrolės ir nusikalstamumo prevencijos biuras, 2018 m.).

reaguoti į neteisėtai žmones gabenančių asmenų veiklą. Apskaičiuota, kad dėl nuožmių neteisėtai migrantus gabenančių asmenų veiklos, ypač jūroje, nuo 2014 m. žuvo daugiau kaip 28 000 žmonių⁴.

Maždaug pusė neteisėto migrantų gabenimo tinklų taip pat dalyvauja kitoje nusikalstamoje veikloje⁵, kaip antai prekyboje žmonėmis, narkotikų ir šaunamųjų ginklų kontrabandoje, kartu sudarydami palankesnes sąlygas neteisėtam antriniam judėjimui ES viduje. Teisėsaugos ir teisminės institucijos turi spręsti įvairias ir nuolat kintančias problemas, susijusias su: sparčiai kintančiais ir pritaikomais neteisėtai žmones gabenančių asmenų *modi operandi*; dažnesniais grasinimais ir smurto prieš migrantus ir teisėsaugos institucijas naudojimu⁶; sunkumais mėginant nustatyti neteisėtai žmones gabenančių asmenų, kurie slepiasi ES nepriklausančiose šalyse, buvimo vietą ir juos suimti; daugybės įvairių transporto priemonių naudojimu, tarp jų – netinkami plaukioji ir sunkiau aptinkami laivai (pvz., žvejybos laivai ir laikinai sukonstruotos metalinės valtys), kelių transporto priemonės, kuriose pavojingai slepiami migrantai, taip pat komerciniai ir užsakomieji skrydžiai, kuriais migrantai vis dažniau vežami į netoli ES esančias arba su ja besiribojančias valstybes, iš kurių migrantai mėgina neteisėtai atvykti į ES⁷; skaitmeninių priemonių naudojimu visais proceso etapais – reklamuojant kontrabandos paslaugas, maršrutus ir kainas internete, taip pat klastojant dokumentus; kriptovaliutų, skaitmeninių pinigų ar kitų neoficialių mokėjimo formų (pvz., „Hawala“) naudojimu⁸.

Kova su neteisėtu migrantų gabenimu yra labai svarbi siekiant išardyti organizuotas nusikalstamas grupes, kurių veikla tampa žmogaus teisių pažeidimų ir mirčių priežastimi, ir kovoti su didėjančio masto neteisėta migracija į ES. Siekiant visapusiško ir tvaraus požiūrio į migraciją reikia derinti tvirtus ir efektyvius veiksmus, kuriais būtų papildomos abipusiškai naudingos partnerystės su kilmės ir tranzito šalimis, šalinamos pagrindinės migracijos, visų pirma neteisėtos migracijos, priežastys ir kartu kovojama su organizuotu nusikalstamumu, įskaitant neteisėtą migrantų gabenimą ir prekybą žmonėmis. Naujajame migracijos ir prieglobsčio pakte¹, laikantis visapusiško požiūrio į migraciją, pagrindinis dėmesys skiriamas neteisėto žmonių gabenimo prevencijai ir kovai su juo.

Šis pasiūlymas dėl reglamento yra priemonių rinkinio, kuriuo siekiama modernizuoti ir sustiprinti esamą teisinę sistemą ir nustatyti Sąjungai pagal paskirtį tinkamas taisykles, dalis. Kartu su šiuo pasiūlymu pateikiamas pasiūlymas dėl direktyvos dėl padėjimo neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi prevencijos ir kovos su tokia veikla. Šiuo pasiūlymu nustatoma šiuolaikiška ES baudžiamosios teisės priemonė, pagal kurią aiškiai apibrėžiami ir veiksmingai baudžiami už neteisėtą migrantų gabenimą atsakingi organizuoti nusikaltėlių tinklai, suderinamos bausmės, nustatomos atsizvelgiant į nusikalstamos veikos sunkumą, pagerinama jurisdikcijos aprėptis, sustiprinami kovai su neteisėtu migrantų gabenimu ir jo prevencijai reikalingi valstybių narių išteklių, taip pat pagerinami duomenų rinkimo ir teikimo procesai.

Šis dokumentų rinkinys pristatytas tarptautinės konferencijos, kurioje buvo paskelbta apie pasaulinį kovos su neteisėtu migrantų gabenimu aljansą, metu. Šioje konferencijoje Komisija

⁴ Tarptautinės migracijos organizacijos projektas „Missing Migrants“, <https://missingmigrants.iom.int/region/mediterranean>.

⁵ Europolo duomenimis.

⁶ 2023 m. Europolo „Spotlight“ ataskaita *Criminal Networks in Migrant Smuggling* („Nusikaltėlių tinklai, veikiantys neteisėto migrantų gabenimo srityje“).

⁷ 2023–2024 m. *FRONTEX* rizikos analizė.

⁸ 2023 m. Europolo „Spotlight“ ataskaita *Criminal Networks in Migrant Smuggling* („Nusikaltėlių tinklai, veikiantys neteisėto migrantų gabenimo srityje“).

siekė sukurti tvirto politinio bendradarbiavimo su tarptautiniais partneriais sistemą, ragindama priiimti bendrus įsipareigojimus ir imtis bendrų veiksmų siekiant kartu kovoti su neteisėtu migrantų gabenimu visame pasaulyje.

Šiomis trimis iniciatyvomis papildomos esamos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu srities iniciatyvos ir įgyvendinamas atnaujintas 2021–2025 m. ES kovos su neteisėtu migrantų gabenimu veiksmų planas, taip atnaujinant esamą ES teisinę sistemą, kad būtų galima taikyti sankcijas savo veiklą migracijos maršrutuose vykdančioms neteisėtai migrantus gabenantiems asmenims, ir nustatoma nauja šiuolaikiška, teisinė, operatyvinė ir tarptautinio masto bendradarbiavimo kovojant su neteisėtu migrantų gabenimu ateinančiais metais sistema.

Šis pasiūlymas dėl reglamento yra nuoseklaus dokumentų rinkinio, kuris taip pat apima pirmiau minėtą pasiūlymą dėl direktyvos dėl padėjimo neteisėtai atvykti, vyksti tranzitu ir apsigyventi prevencijos ir kovos su tokia veikla, dalis. Šiais pasiūlymais kartu siekiama modernizuoti kovos su neteisėtu migrantų gabenimu teisinę sistemą, užtikrinant, kad turėtume reikiamų teisinių ir operatyvinių priemonių, kuriomis būtų galima reaguoti į naujus neteisėtai žmones gabenančių asmenų *modus operandi*, kaip nustatyta 2023 m. spalio 17 d. paskelbtoje 2024 m. Komisijos darbo programoje.

Pasiūlymo tikslas

Bendras šio pasiūlymo tikslas – sustiprinti Europolo vaidmenį kovojant su neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis, ir visų pirma Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centro vaidmenį.

Siekiant sustiprinti neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis prevenciją, išaiškinimą ir tyrimą, šiuo pasiūlymu siekiama toliau nurodytų konkrečių tikslų:

- 1) Stiprinti tarpžinybinį bendradarbiavimą neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis srityje

Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas Sąjungos agentūroms veiksmingiau, laiku ir sistemingiau koordinuoti kovą su neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis ir keistis informacija apie šiuos veiksmus, Europolo Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centre dirbs Europolo darbuotojai ir deleguotieji nacionaliniai ekspertai, šioje veikloje taip pat dalyvaus valstybių narių, Eurojusto ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros ryšių palaikymo pareigūnai, kurie turėtų būti paskiriami nuolat dirbti Europole, kad būtų galima užtikrinti reguliariai vykdomą keitimąsi informacija ir operatyvinio lygmens bendradarbiavimą bei veiksmų koordinavimą. Tuo tarpu teisingumo ir vidaus reikalų agentūros turi galimybę stiprinti bendradarbiavimą pagal savo atitinkamus įgaliojimus ir optimizuoti keitimąsi informacija siekiant kovoti su neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis. Eurojustas atlieka svarbų vaidmenį griežtinant teisminį atsaką į neteisėtą migrantų gabenimą, padėdamas nagrinėti sudėtingas bylas, susijusias su tarpvalstybiniu teisiniu koordinavimu, ir jungtines tyrimo grupes, susijusias su nusikalstamos neteisėto migrantų gabenimo veikos bylų tyrimais.

- 2) Stiprinti kovos su neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis koordinavimą ir vadovavimą jiems ES lygmeniu

Siekiant spręsti nepakankamos strateginės analizės, veiksmų koordinavimo ir vadovavimo jiems ES lygmeniu problemas, pasiūlyme nustatomos konkrečios strateginės Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centro užduotys, taip siekiant sukurti Sąjungos strateginių ir veiklos prioritetų įgyvendinimo sistemą, kurią taikant būtų stebimos neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis tendencijos, teikiamos metinės ataskaitos, atliekama strateginė analizė, grėsmių vertinimai ir teikiama naujausia informacija apie migracijos maršrutus, taip pat vykdomi tyrimo ir operatyviniai veiksmai. Kalbant apie strategines

užduotis, siekdamas užtikrinti veiksmingą veiksmų koordinavimą ir vadovavimą, Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centras bent du kartus per metus susitiks su kiekvienos valstybės narės, Eurojusto, Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros, Europos kovos su nusikalstamumo grėsmėmis daugiadalykės platformos (EMPACT) ir Komisijos atstovais. Be to, Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centras padės Europolo vykdomajam direktoriui teikti prašymus pradėti nusikalstamų veikų tyrimus.

3) Gerinti keitimąsi informacija apie neteisėtą migrantų gabenimą ir prekybą žmonėmis

Siūlomu reglamentu sustiprinami valstybių narių įsipareigojimai dalytis su Europolu informacija (įskaitant biometrinius duomenis) apie neteisėtą migrantų gabenimą ir prekybą žmonėmis, be kita ko, reikalaujant sukurti tiesiogines jų kompetentingų institucijų ir imigracijos ryšių palaikymo pareigūnų sąsajas su Europolo Saugaus keitimosi informacija tinklo programa (SIENA). Komisija taip pat siūlo pavesti Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centrui nustatyti neteisėto migrantų gabenimo ar prekybos žmonėmis atvejus, dėl kurių gali reikėti bendradarbiauti su trečiosiomis šalimis, be kita ko, keičiantis asmens duomenimis. Taip siekiama padėti vykdomajam direktoriui kiekvienu konkrečiu atveju priimti sprendimą dėl asmens duomenų perdavimo trečiosioms šalims pagal Europolo reglamento 25 straipsnio 5 dalį.

4) Stiprinti valstybių narių išteklius, skirtus užkirsti kelią neteisėtam migrantų gabenimui ir prekybai žmonėmis ir kovoti su šia veikla

Siekiant padėti valstybėms narėms veiksmingai kovoti su neteisėtu migrantų gabenimu ir keistis atitinkama informacija su Europolu, siūloma paskirti specializuotas kovos su neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis tarnybas, numatyti tinkamus šių tarnybų išteklius, sukurti jų sąsajas su SIENA ir pavesti Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centrui veikti kaip specializuotą tarnybų tinklui.

5) Stiprinti Europolo paramą neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis prevencijai ir kovai su šia veikla pasitelkiant operatyvines darbo grupes ir Europolo dislokuojamas operatyvines paramos pajėgas

Siūloma valstybių narių prašymu arba Europolo vykdomojo direktoriaus siūlymu kodifikuoti ir toliau plėtoti operatyvinių darbo grupių koncepciją ir nustatyti naują Europolo dislokuojamoms operatyvines paramos pajėgoms skirtą priemonę, taip sukuriant pažangias koordinavimo ir analitinio, operatyvinio, techninio ir kriminalistinio pobūdžio paramos priemones. Pasiūlyme numatoma sukurti savo valstybėse narėse dirbančių ekspertų, kuriuos nedelsiant galėtų dislokuoti Europolas, rezervą ir nustatomi valstybių narių įsipareigojimai užtikrinti veiksmingą šių priemonių taikymą. Operatyvinių darbo grupių veikloje gali dalyvauti ir trečiosios šalys, o Europolo operatyvines paramos pajėgos gali būti dislokuojamos trečiosiose šalyse.

Siekdama įgyvendinti šiuos tikslus, Komisija taip pat siūlo padidinti Europolo finansinius ir žmogiškuosius išteklius, kad būtų galima patenkinti operatyvinius poreikius ir pašalinti nustatytas spragas.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Šis pasiūlymas atitinka galiojančias ir būsimas politikos nuostatas teisėsaugos institucijų, įskaitant Europolą, bendradarbiavimo srityje. Teisėsaugos institucijų bendradarbiavimas yra pasidalijamosios ES ir valstybių narių kompetencijos sritis. Pastaraisiais metais buvo padaryta pažanga gerinant valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimą keičiantis informacija, taip kuo labiau sumažinant teroristų ir sunkius nusikaltimus darančių nusikaltėlių galimybes veikti. Po 2015 m. migracijos krizės buvo pertvarkyta bendra teisingumo ir vidaus reikalų (TVR)

informacinių sistemų ir duomenų bazių struktūra, o šios pertvarkos metu daugiausia dėmesio buvo skiriama sąveikumui. 2017 m., po Europoje įvykusių teroristinių išpuolių, buvo sustiprinta teisinė kovos su terorizmu ir keitimosi informacija sistema. Atsižvelgiant į neatidėliotinus operatyvinius poreikius reaguoti į kintančią saugumo padėtį ir teisėkūros institucijų raginimus padidinti Europolo teikiamą paramą, 2022 m. buvo papildytas Europolo reglamentas. 2022 m. birželio mėn. įsigaliojus naujiems Europolo įgaliojimams, agentūra galėjo išplėsti savo ekspertines žinias ir operatyvinius pajėgumus, kad geriau padėtų valstybėms narėms kovoti su sunkių formų ir organizuotu nusikalstamumu ir terorizmu. Įgaliojimais taip pat sustiprinta Europolo duomenų apsaugos sistema ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno priežiūra.

Šis pasiūlymas taip pat atitinka šiuo metu galiojančią ES kovos su neteisėtu migrantų gabenimu teisės aktų sistemą, dar vadinamą Dokumentų dėl neteisėtai žmones gabenančių asmenų rinkiniu ir apimančią Direktyvą 2002/90/EB, kurioje nustatyta bendra padėjimo neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi apibrėžtis², ir Pamatinį sprendimą 2002/946/TVR dėl bausmių sistemos stiprinimo siekiant užkirsti kelią padėjimui neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi³. Pasiūlymas taip pat atitinka atnaujintą 2021–2025 m. ES kovos su neteisėtu žmonių gabenimu veiksmų planą, kuriame raginama stiprinti ES valstybių narių teisėsaugos agentūrų, atitinkamų ES agentūrų, visų pirma Europolo, ir šalių partnerių operatyvinį bendradarbiavimą išardant neteisėtą migrantų gabenimą vykdančių nusikaltėlių tinklus, taip pat priemonių rinkinį, susijusį su komercinių transporto priemonių naudojimu siekiant palengvinti neteisėtą migraciją į ES. Kovos su neteisėtu žmonių gabenimu operatyvinės partnerystės su pagrindinėmis kilmės ir tranzito šalimis yra neatsiejama ES kartu su šalimis partnerėmis plėtojamų visapusiškų partnerysčių migracijos srityje dalis. Kovos su neteisėtu migrantų gabenimu stiprinimas yra bendras interesas, nes kilmės, tranzito ir paskirties šalys bendrai siekia kovoti su nusikaltėlių tinklais ir apsaugoti žmones nuo galimos prievartos ir išnaudojimo. Neteisėtas migrantų gabenimas tebėra rimta problema, kurią reikia spręsti nuolat, suderintais ir bendrais veiksmais.

Neteisėto migrantų gabenimo prevencija ir kova su juo yra vienas iš pagrindinių ES saugumo sąjungos strategijos, ES kovos su organizuotu nusikalstamumu strategijos ir naujo migracijos ir prieglobsčio pakto tikslų.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Kalbant apie Europolo paramą valstybėms narėms, šioje teisėkūros iniciatyvoje atsižvelgiama į Sąjungos politiką teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose srityje, visų pirma į Eurojusto vaidmenį⁹ remiant ir stiprinant nacionalinių tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo institucijų veiklos koordinavimą ir bendradarbiavimą sunkių nusikaltimų srityje, taip pat į teismo bendradarbiavimą pasitelkiant jungtines tyrimo grupes¹⁰. Šioje teisėkūros iniciatyvoje taip pat atsižvelgiama į Sąjungos išorės politiką, visų pirma ES delegacijų ir kovos su terorizmu ir saugumo srities ekspertų darbą trečiojoje šalyse bei bendros saugumo ir gynybos politikos misijas ir operacijas.

Šioje teisėkūros iniciatyvoje visapusiškai atsižvelgiama į atitinkamus ES duomenų apsaugos

⁹ 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1727 dėl Europos Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūros (Eurojusto) ir kuriuo pakeičiamas ir panaikinamas Tarybos sprendimas 2002/187/TVR, PE/37/2018/REV/1 (*OL L 295, 2018 11 21, p. 138–183*).

¹⁰ 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pamatinis sprendimas dėl jungtinių tyrimo grupių (*OL L 162, 2002 6 20, p. 1–3*).

teisės aktus (žr. tolesnį 3 skyrių „Pagrindinės teisės“).

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMAS IR PROPORCINGUMAS

• Teisinis pagrindas

Šios teisėkūros iniciatyvos teisinis pagrindas yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 85, 87 ir 88 straipsniai. SESV 85 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Eurojusto misija yra remti ir stiprinti nacionalinių tyrimo ir baudžiamąjį persekiojimą institucijų bendradarbiavimą dėl sunkių nusikaltimų, susijusių su dviem ar daugiau valstybių narių, arba kai reikalingas baudžiamasis persekiojimas bendraisiais pagrindais, remiantis valstybių narių valdžios institucijų ir Europolo atliktomis operacijomis ir pateikta informacija. SESV 87 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Sąjunga nustato policijos bendradarbiavimą užkardant, išaiškinant ir tiriant nusikalstamas veikas, kuriame dalyvauja visos valstybių narių kompetentingos valdžios institucijos, įskaitant policijos, muitinės ir kitas specializuotas teisėsaugos tarnybas. SESV 88 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Europos Parlamentas ir Taryba, priimdami reglamentus pagal įprastą teisėkūros procedūrą, nustato Europolo struktūrą, veiklą, veiksmų ir užduočių sritį. Tos užduotys gali apimti: a) informacijos, ypač perduotos valstybių narių valdžios institucijų arba trečiųjų šalių institucijų ar organų, rinkimą, kaupimą, apdorojimą, analizavimą ir keitimąsi ja ir b) valstybių narių kompetentingų valdžios institucijų arba jungtinių tyrimo grupių, prireikus kartu su Eurojustu, bendrai atliekamų tyrimo ir operatyvinių veiksmų koordinavimą, organizavimą ir įgyvendinimą.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Vadovaujantis ES sutarties 5 straipsnio 3 dalyje nustatytu subsidiarumo principu, veiksmų ES lygmeniu reikėtų imtis tik tuomet, kai numatytų tikslų valstybės narės vienos negali deramai pasiekti ir todėl dėl pasiūlytų veiksmų masto ar poveikio jų geriau siekti ES lygmeniu.

Valstybės narės atsako už teisėtvarkos palaikymą ir vidaus saugumo užtikrinimą¹¹, o Sąjunga gerbia valstybių narių esmines valstybinio lygmens funkcijas, įskaitant teisėtvarkos palaikymą ir nacionalinio saugumo užtikrinimą¹². Kadangi sunkūs nusikaltimai ir terorizmas dažnai yra tarpvalstybinio pobūdžio veikos, su šiais reiškiniais negalima veiksmingai kovoti vien imantis veiksmų nacionaliniu lygmeniu. Visų pirma neteisėtai migrantus gabenantiems nusikaltėlių tinklams būdinga tai, kad jų veikla yra visuotinio, bendradarbiavimu grindžiamo ir dinamiško pobūdžio¹³. Dėl šios priežasties valstybės narės renkasi glaudaus bendradarbiavimo ES mastu galimybę. Jos siekia koordinuoti savo teisėsaugos institucijų veiksmus ir bendradarbiauti sprendžiant bendrus saugumo uždavinius. Jos nutaria telkti išteklius ES lygmeniu ir dalytis ekspertinėmis žiniomis. Europolas, kaip ES teisėsaugos bendradarbiavimo agentūra, yra aiškus šių valstybių narių pastangų apsaugoti savo piliečius tarpusavyje bendradarbiaujant įrodymas.

Europolas suteikia patikimą sistemą ir ištobulintą kovos su nusikalstamumu priemonių rinkinį, kurį naudodamos valstybės narės gali koordinuoti savo teisėsaugos institucijų veiksmus. Visų pirma Europolas veikia kaip ES kriminalinės informacijos centras, padėdamas kuo labiau sumažinti kriminalinės žvalgybos informacijos spragas ir daugiausia dėmesio skirdamas duomenims, gaunamiems vietoje atliekant svarbius, sudėtingus tyrimus. Europolas

¹¹ SESV 72 straipsnis.

¹² SESV 4 straipsnio 2 dalis.

¹³ Europolas (2023 m.), *Criminal Networks in Migrant Smuggling* („Nusikaltėlių tinklai, veikiantys neteisėto migrantų gabenimo srityje“), Europolo „Spotlight“ ataskaitų serija, Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas.

teikia lanksčią ir tikrojo laiko operatyvinę paramą, pradedant nuo operatyvinės analizės ir baigiant operatyviniu koordinavimu, ir suburia atitinkamus partnerius bendriems veiksams vykdyti. Valstybės narės naudojasi į Europolą paskirtais ryšių palaikymo pareigūnais ir šios agentūros suteikiamu keitimosi informacija kanalu, kad galėtų keistis informacija ir bendradarbiauti atlikdamos nusikalstamų veikų tyrimus. Valstybės narės telkia išteklius pavesdamos Europolui jo duomenų bazėse tvarkyti jų informaciją ir atlikti bendrą analizę. Dėl to Europolas tapo Europos saugumo struktūros pagrindu.

Dėl kintančių grėsmių saugumui, visų pirma neteisėto migrantų gabenimo, nacionalinių teisėsaugos institucijų darbui reikia veiksmingos ES lygmens paramos. Nors skiriasi valstybių narių kovos su konkrečių rūšių nusikaltimais būdai, jų teisėsaugos institucijos gali nuspręsti, kuriais atvejais prašyti Europolo ES lygmens paramos ir kokiose bendrose iniciatyvose dalyvauti. Be to, visose valstybėse narėse veikiančios teisėsaugos institucijos susiduria su tokiomis pat kintančiomis grėsmėmis saugumui, todėl reikia imtis ES veiksmų ir didinti valstybėms narėms kovojant su sunkiais nusikaltimais ir terorizmu teikiamą paramą, kad jos neatsiliktų nuo šių grėsmių realijų.

Taigi valstybės narės vienos negalėtų veiksmingai išspręsti visų šiame pasiūlyme iškeltų uždavinių.

- **Proporcingumo principas**

Vadovaujantis ES sutarties 5 straipsnio 4 dalyje nustatytu proporcingumo principu, konkrečios priemonės pobūdis ir intensyvumas turi atitikti nustatytą problemą. Dėl visų šioje teisėkūros iniciatyvoje nurodytų problemų vienaip ar kitaip reikalinga ES lygmens parama, kad valstybės narės galėtų veiksmingai spręsti šias problemas:

reikia stiprinti ir intensyvinti ES lygmens tarpžinybinį bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą kovos su neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis srityje. Sustiprinusios Europolo, Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros ir Eurojusto bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą ir įsteigusios Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centrą bei nustačiusios jo užduotis ir sudėtį, ES agentūros turės daugiau galimybių užtikrinti, kad neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis problemos būtų veiksmingiau ir efektyviau sprendžiamos visos ES, o ne tik nacionaliniu lygmeniu.

Reikia stiprinti strateginį vadovavimą su šiais nusikaltimais susijusiems veiksams ir jų koordinavimą ES lygmeniu, kad būtų galima vykdyti tikslinę strateginę analizę, koordinuoti tyrimo ir operatyvinius veiksmus ir jiems vadovauti tiek ES lygmeniu, tiek tarp valstybių narių. Įsteigus Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centrą ir nustačius jo užduotis bei sudėtį taip pat bus galima veiksmingiau ir efektyviau kovoti su neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis visos ES, o ne tik nacionaliniu lygmeniu.

Keitimasis informacija apie neteisėtą migrantų gabenimą ir prekybą žmonėmis tarp valstybių narių ir su Europolu, taip pat su trečiosiomis šalimis turi būti vykdomas didesniu mastu ir sistemingiau, kad būtų galima veiksmingiau ir efektyviau kovoti su neteisėtu migrantų gabenimu visos ES lygmeniu, visų pirma aiškiai nurodant šiuos du nusikaltimus, kai kalbama apie bendrą valstybių narių pareigą dalytis informacija, pavedant Europolui veiksmingai ir efektyviai tvarkyti biometrinius duomenis padedant valstybėms narėms, laikantis esamų biometrinių duomenų tvarkymo apsaugos priemonių ir sukuriant Saugaus keitimosi informacija tinklo programą (SIENA).

Kalbant apie nacionalines kovas su neteisėtu migrantų gabenimu struktūras, kaip jau pabrėžta atnaujintame 2021–2025 m. ES kovos su neteisėtu migrantų gabenimu veiksmų plane, ne visos valstybės narės turi būtinas kovai su neteisėtu migrantų gabenimu ir veiksmingam bendradarbiavimui su Europolu reikalingas nacionalinio lygmens struktūras. Šią spragą

galima veiksmingiau ir efektyviau pašalinti visos ES, o ne nacionaliniu lygmeniu, numatant, kad valstybės narės turėtų paskirti specializuotas kovos su neteisėtu migrantų gabenimu tarnybas, prijungti šias specializuotas tarnybas prie programos SIENA ir pavesti Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centrui veikti kaip specializuotą tarnybų tinklui.

Reikia stiprinti Europolo paramą, teikiamą valstybėms narėms kovojant su neteisėtu migrantų gabenimu. Šį poreikį galima veiksmingiau ir efektyviau patenkinti ES, o ne nacionaliniu lygmeniu, įsteigiant operatyvines darbo grupes ir dislokuojant Europolo operatyvinės paramos pajėgas.

Europolas, kaip ES teisėsaugos bendradarbiavimo agentūra, yra kompetentingas teikti tokią ES lygmens paramą. Iš tikrųjų, Europolas, kaip paaikškėjo, labai veiksmingai padeda nacionalinėms teisėsaugos institucijoms kovoti su sunkiais nusikaltimais ir terorizmu, ir ypač su neteisėtu migrantų gabenimu. Esama akivaizdžių galimybių valstybėse narėse užtikrinti, pavyzdžiui, Europolo specialistų rezervo ir teikiamos specializuotos paramos naudojimo arba specializuotame centre, kaip antai Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centras, kaupiamų ir valstybėms narėms perduodamų ekspertinių žinių sąveiką ir masto ekonomiją. Kalbant apie kintančias grėsmes saugumui, kaip antai neteisėtą migrantų gabenimą, valstybės narės iš Europolo tikisi – ir veiklos požiūriu joms reikia – tokio pat lygio paramos.

Teisėsaugos bendradarbiavimu ES lygmeniu per Europolą nepakeičiama nei įvairi nacionalinė vidaus saugumo politika, nei nacionalinių teisėsaugos institucijų atliekamas darbas. Ši ES lygmens parama neturės įtakos Sutartyse¹⁴ pripažįstamoms skirtingoms valstybių narių teisinėms sistemoms ir tradicijoms.

- **Priemonės pasirinkimas**

Remiantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 88 straipsnio 2 dalimi ir atsižvelgiant į tai, kad Europolo įgaliojimai nustatyti Reglamente (ES) 2016/794, Europolo įgaliojimai, kurie yra šio pasiūlymo dalis, turi būti sustiprinti reglamentu.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Teisėsaugos institucijos turi atremti iššūkius, susijusius su neteisėtu migrantų gabenimu, visų pirma atsirandančius dėl šių veiklų vykdančių nusikaltėlių tinklų lankstumo ir sudėtingumo ir gebėjimo prisitaikyti prie neteisėtos migracijos dinamikos pokyčių ir teisėsaugos atsako. Šiuos iššūkius Europolas ir valstybės narės tinkamai nustatė ir aptarė Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos ir Europos Vadovų Tarybos posėdžių metu. Europolo vaidmuo kovojant su neteisėtu migrantų gabenimu buvo aptartas tiek Taryboje, tiek Europole, be kita ko, ir jo valdyboje. Be to, 2021 m. Europos Audito Rūmų specialiojoje ataskaitoje dėl Europolo paramos kovojant su neteisėtu migrantų gabenimu nustatyta, kad reikia stiprinti Europolo vaidmenį kovojant su neteisėtu migrantų gabenimu, visų pirma siekiant, kad Europolas galėtų naudotis visais atitinkamais išorės informacijos, įskaitant biometrinius duomenis, šaltiniais ir aktyviau keistis duomenimis su savo partneriais¹⁵.

Komisijos tarnybos taip pat surinko reikiamą informaciją ir nuomones apie šios teisėkūros iniciatyvos aktualumą, veiksmingumą, efektyvumą, nuoseklumą ir Europos pridėtinę vertę, išplatindamos klausimyną valstybėms narėms ir siekdamos nustatyti jų operatyvinius

¹⁴ SESV 67 straipsnio 1 dalis.

¹⁵ „Europolo parama kovojant su neteisėtu migrantų gabenimu: vertinamas partneris, tačiau nepakankamai naudojami duomenų šaltiniai ir įvertinami rezultatai“. Europos Audito Rūmai, 2021 m.

poreikius ir spragas, susijusias su Europolo parama neteisėto migrantų gabenimo srityje, taip pat kitus poreikius ir galimybes, susijusias su Europolo įgaliojimų sustiprinimu. Be to, po diskusijų Teisėsaugos darbo grupėje, 2023 m. lapkričio 14 d. surengtame specialiaame virtualiaame praktiniame seminare Komisijos tarnybos ekspertų lygmeniu konsultavosi su valstybėmis narėmis. Valstybės narės iš esmės pritarė dėl to, kad būtų sustiprinti Europolo teisiniai įgaliojimai, kad jis galėtų užkirsti kelią neteisėtam migrantų gabenimui ir prekybai žmonėmis ir kovoti su šia veikla.

Konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis metu nustatyta, kad veiksmų ES lygmeniu reikia imtis šiose penkiose srityse: a) tarpžinybinio bendradarbiavimo neteisėto migrantų gabenimo srityje, b) strateginio vadovavimo kovos su neteisėtu migrantų gabenimu ir šių veiksmų koordinavimo, c) dalijimosi informacija, d) nacionalinių struktūrų, kurios specializuojasi kovos su neteisėtu migrantų gabenimu srityje, ir e) Europolo vietoje teikiamos operatyvinės paramos.

Konsultacijų rezultatais buvo remiamasi visais teisėkūros iniciatyvos rengimo etapais.

- **Poveikio vertinimas**

Šis pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto negrindžiamas poveikio vertinimu, atsižvelgiant į tai, kad Komisija turėjo mažai pasirinkimo galimybių arba jų neturėjo, visų pirma dėl neatidėliotinių operatyvinių poreikių pagerinti Europolo paramą, teikiamą valstybėms narėms kovojant su neteisėtu migrantų gabenimu. Nepaisant to, šis pasiūlymas grindžiamas 2021 m. Europos Audito Rūmų specialiojoje ataskaitoje dėl Europolo paramos kovojant su neteisėtu migrantų gabenimu surinktais įrodymais ir per konsultacijas su suinteresuotosiomis šalimis gautais atsiliepimais.

- **Pagrindinės teisės**

Tvarkant asmens duomenis teisėsaugos tikslais apskritai ir visų pirma Europolo teikiamos paramos tikslais reikia užtikrinti, kad būtų visapusiškai laikomasi pagrindinių teisių, įtvirtintų ES pagrindinių teisių chartijoje, visų pirma teisės į asmens duomenų apsaugą¹⁶ ir teisės į privatų gyvenimą¹⁷. Šiame pasiūlyme visapusiškai atsižvelgiama į šiuos teisinius reikalavimus.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Ši teisėkūros iniciatyva darytų poveikį Europolo biudžetui ir jo su darbuotojais susijusiems poreikiams. Apskaičiuota¹⁸, jog visu šiuo metu įgyvendinamos 2021–2027 m. daugiamečių finansinės programos laikotarpiu reikėtų papildomo maždaug 50 mln. EUR biudžeto ir apytiksliai 50 papildomų etatų. Taip bus užtikrinama, kad Europolas turėtų reikiamų išteklių ir galėtų visapusiškai ir efektyviai vykdyti šio reglamento 5 ir 6 straipsniuose aprašytas naujas užduotis, taip pat savo peržiūrėtus įgaliojimus. Todėl šiame pasiūlyme dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl naujų Europolo užduočių reikėtų skirti daugiau finansinių ir žmogiškųjų išteklių, palyginti su ištekliais, numatytais 2021–2027 m. daugiamečioje finansinėje programoje, pagal kurią numatyta įdarbinti 160 papildomų laikinųjų darbuotojų, ir šiam tikslui skirta 114 mln. EUR išlaidų, ir bendrą papildomą 178 mln. EUR ES įnašą į Europolo biudžetą. Šia teisėkūros iniciatyva taip pat suteikiama galimybė valstybėms narėms tiesiogiai prisidėti prie Europolo biudžeto, kai tai būtina ir reikalinga atsižvelgiant į esamas arba naujas užduotis.

¹⁶ Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 8 straipsnis.

¹⁷ Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 8 straipsnis.

¹⁸ Remiantis Europolo 2023 m. etatų planu ir 2023–2025 m. Europolo programavimo dokumente kiekvienai veiklai skirtais ištekliais.

5. KITI ELEMENTAI

• **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Sustiprinti Europolo įgaliojimai daugiausia būtų stebimi ir vertinami pagal taikomus mechanizmus, nustatytus šiuo metu galiojančiame Europolo reglamente. 68 straipsnyje numatyta, kad turi būti atliekamas visų pirma Europolo ir jo darbo metodų poveikio, veiksmingumo ir efektyvumo vertinimas ir kad gali būti vertinama, ar reikia keisti Europolo struktūrą, veiklą, veiksmų sritį ir užduotis, ir, jeigu taip, koks būtų tokių pakeitimų finansinis poveikis. Be šio vertinimo, Komisija rinks duomenis dalyvaudama Europolo valdybos posėdžiuose ir kartu su valstybėmis narėmis prižiūradama Europolo darbą (11 straipsnis).

• **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Šia teisėkūros iniciatyva siūloma:

- ***Europole įsteigti Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centru ir valdymo sistema, skirtą jo veiklai reguliuoti ir remti.*** Šia teisėkūros iniciatyva įsteigiamas Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centras – Sąjungos specializuotos kompetencijos centras, skirtas kovoti su neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis. Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centras turėtų būti pagrindinis centras, padedantis valstybėms narėms užkirsti kelią neteisėtam migrantų gabenimui ir prekybai žmonėmis ir kovoti su šia veikla, todėl šiuo atžvilgiu jis turėtų vykdyti konkrečias strategines ir operatyvines užduotis; [3 straipsnis]
- ***nustatyti Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centro sudėtį.*** Šioje teisėkūros iniciatyvoje numatyta Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centro sudėtis ir konkretūs subjektai, kurie turėtų dalyvauti vykdant jo užduotis tiek strateginės analizės tikslais, tiek teikiant operatyvinę ir techninę paramą neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis prevencijos ir kovos su šia veikla tikslais. Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centro veiklą turėtų remti visos kitos atitinkamos Europolo vidaus struktūros; [4 straipsnis]
- ***nustatyti Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centro strategines ir veiklos užduotis.*** Šioje teisėkūros iniciatyvoje numatytos išsamios šio centro užduotys, kurios turėtų būti vykdomos strateginės analizės tikslais, taip pat operatyvinė ir techninė parama neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis prevencijos ir kovos su šia veikla tikslais. Strateginiu lygmeniu šios užduotys apima strateginę analizę ir grėsmių vertinimą, paramą operatyviniam strateginių ir veiklos prioritetų įgyvendinimui, paramą koordinavimui, bendradarbiavimui ir keitimuisi informacija, neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis stebėseną ir metinės ataskaitos rengimą. Todėl Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centras taip pat bent du kartus per metus rengs centre atstovaujamo subjekto susitikimus, taip užtikrindamas veiksmingą vadovavimą ir veiksmų koordinavimą Sąjungos lygmeniu. Operatyviniu lygmeniu Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centro užduotys apima tyrimo ir operatyvinių veiksmų koordinavimą, organizavimą ir įgyvendinimą, siekiant remti ir stiprinti valstybių narių kompetentingų institucijų veiksmus, remti valstybių narių tarpvalstybinį keitimąsi informacija, operacijas ir tyrimus, taip pat jungtines tyrimo grupes ir operatyvines darbo grupes, bei nustatyti neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis atvejus, dėl kurių gali prireikti sudėtingesnės operatyvinės paramos; [5 ir 6 straipsniai]

- ***valstybių narių kompetentingose institucijose paskirti specializuotas tarnybas, kurių paskirtis – užkirsti kelią neteisėtam migrantų gabenimui ir prekybai žmonėmis ir kovoti su šia veikla.*** Šioje teisėkūros iniciatyvoje numatyta, kad kiekviena valstybė narė turėtų paskirti vieną ar daugiau specializuotų tarnybų, kurių paskirtis – užkirsti kelią neteisėtam migrantų gabenimui ir prekybai žmonėmis ir kovoti su šia veikla, be kita ko, atliekant nusikalstamų veikų tyrimus, ir užtikrinti, kad šios tarnybos, naudodamosi SIENA, kuo greičiau rinktų visą svarbią informaciją ir ją dalytųsi su Europolu ir kitomis valstybėmis narėmis; [8 straipsnis]
- ***suteikti Europolui reikiamų pažangių priemonių siekiant padėti valstybėms narėms užkirsti kelią neteisėtam migrantų gabenimui ir kitiems nusikaltimams, su kuriais yra susiję Europolo tikslai, ir su jais kovoti.*** Šia teisėkūros iniciatyva įsteigiamos operatyvinės darbo grupės, veiksiančios kaip valstybių narių padedant Europolui įsteigti koordinavimo mechanizmai, siekdamos vykdyti bendrą, koordinuojamą ir prioritetinę kriminalinės žvalgybos veiklą ir tyrimus, visų pirma susijusius su nusikaltėlių tinklais, nusikalstamomis grupėmis bei atskirais nusikalstamais subjektais. Šioje teisėkūros iniciatyvoje nustatyti būtiniausi reikalavimai, susiję su aktyviu ir laiku užtikrinamu valstybių narių dalyvavimu, kaip antai reikalavimas teikti Europolui visą svarbią informaciją ir reikalavimas, kad Europolas šioms valstybėms narėms teiktų savo pažangią analitinio, operatyvinio, techninio, kriminalistinio ir finansinio pobūdžio paramą. Operatyvinių darbo grupių veikloje gali dalyvauti ir trečiosios šalys; [9 straipsnis]
- ***numatyti, kad Europolas turėtų turėti galimybę dislokuoti savo pareigūnus valstybės narės teritorijoje tos valstybės narės prašymu, kad šie pareigūnai teiktų analitinio, operatyvinio, techninio ir kriminalistinio pobūdžio paramą, palaikydami ryšius su tos valstybės narės kompetentingomis institucijomis ir gavę jų sutikimą.*** Priimančioji valstybė narė turėtų sugebėti laikytis būtiniausių reikalavimų, pavyzdžiui, reikalavimo teikti Europolui visą svarbią informaciją. Europolas turėtų sugebėti greitai dislokuoti savo pajėgas, visų pirma išimtiniais skubos atvejais. Europolo siunčiami darbuotojai ir ekspertai turėtų turėti galimybę taikyti neprievartines su duomenų tvarkymu susijusias tyrimo priemones, palaikydami ryšį su atitinkamos valstybės narės kompetentingomis institucijomis ir gavę jų sutikimą, laikydamiesi Europolo reglamento ir tos valstybės narės nacionalinės teisės aktu. Be to, Europolas turėtų sudaryti valstybių narių aukštos kvalifikacijos specializuotų teisėsaugos ekspertų rezervą, kurį Europolas galėtų nedelsdamas pasitelkti dislokuodamas operatyvines pajėgas, ir taip teiktų specializuotą paramą. Europolas taip pat turėtų turėti galimybę siųsti darbuotojus ir deleguotuosius nacionalinius ekspertus į trečiąsias šalis, su kuriomis jis bendradarbiauja remdamasis sprendimu dėl tinkamumo, Sąjungos ir tos trečiosios šalies pagal SESV 218 straipsnį sudarytu tarptautiniu susitarimu arba Europolo ir tos trečiosios šalies bendradarbiavimo susitarimu, sudarytu iki 2017 m. gegužės 1 d.; [9 straipsnis]
- ***paaikškinti operatyvinės paramos, kurią Europolo darbuotojai gali teikti valstybių narių teisėsaugos institucijoms, vykdydami operacijas ir tyrimus vietoje, pobūdį.*** Šioje teisėkūros iniciatyvoje paaikšinama, kad Europolo darbuotojai gali teikti operatyvinę paramą valstybių narių kompetentingoms institucijoms joms taikant tyrimo priemones, jų prašymu ir laikydamiesi jų nacionalinės teisės aktu, be kita ko, veikdami kaip operatyvinės darbo grupės ir Europolo dislokuotos operatyvinės paramos pajėgos. Europolo darbuotojai turėtų turėti galimybę, palaikydami ryšį su atitinkamos valstybės narės kompetentingomis institucijomis ir gavę jų sutikimą, laikydamiesi Europolo reglamento ir tos valstybės narės nacionalinės teisės aktu,

taikyti neprievartines tyrimo priemonės, kai valstybė narė to paprašo pagal savo nacionalinės teisės aktus ir dėl to pritaria Europolo vykdomasis direktorius; [9 straipsnis]

- ***stiprinti Europolo ir trečiųjų šalių bendradarbiavimą.*** Šioje teisėkūros iniciatyvoje nustatomos taisyklės, kuriomis siekiama geriau įtraukti trečiosiose šalyse dislokuotus valstybių narių migracijos ryšių palaikymo pareigūnus į keitimosi trečiųjų šalių informacija, susijusia su kova su neteisėtu migrantų gabenimu, ir šios informacijos teikimo Europolui tiesiogiai arba per Europolo nacionalinį padalinį, naudojantis SIENA, procesus; [8 straipsnis]
- ***nustatyti neteisėto migrantų gabenimo atvejus, dėl kurių reikia bendradarbiauti su trečiosiomis šalimis, kurioms nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, išaiškinimo ar patraukimo baudžiamojon atsakomybėn už jas arba baudžiamųjų sankcijų vykdymo tikslais atskirais atvejais gali reikėti perduoti asmens duomenis.*** Šia teisėkūros iniciatyva Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centrui pavedama nustatyti tokius atvejus. Jeigu nepriimtas sprendimas dėl tinkamumo arba pakankamų ar tinkamų duomenų apsaugos priemonių, Europolas tokiais atvejais gali perduoti asmens duomenis trečiosioms šalims pagal Reglamento (ES) 2016/794 25 straipsnio 5 dalį; [6 straipsnis]
- ***stiprinti Europolo vaidmenį kovojant su nusikalstamomis veikomis, susijusiomis su Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimais.*** Šia teisėkūros iniciatyva šios nusikalstamos veikos priskiriamos Reglamento (ES) 2016/794 I priede išvardytoms nusikaltimų formoms. Siūlomu reglamentu išplečiamas su neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis nesusijusių nusikaltimų, kurie priklauso Europolo kompetencijos sričiai, sąrašas, į Europolo reglamento I priedą įtraukiant Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimus. Taip reaguojama į valstybių narių prašymus leisti Europolui padėti joms kovoti su Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimais, o tai šiuo metu įmanoma tik tais atvejais, kai toks pažeidimas taip pat laikomas kitos formos nusikaltimu, nurodytu Europolo reglamento I priede (pavyzdžiui, pinigų plovimas). Tačiau ne visi Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimai būtų priskiriami nusikaltimams, kurie šiuo metu yra nurodyti Europolo reglamento I priede. Įtraukus Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimus į Europolo reglamento I priedą būtų papildyta siūloma direktyva dėl nusikalstamų veikų apibrėžties ir sankcijų už Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimus¹⁹. [9 straipsnis]

¹⁹ COM(2022) 684 final (2022 12 2).

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS**dėl policijos bendradarbiavimo neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis prevencijos, nustatymo ir tyrimo srityje stiprinimo ir Europolo paramos tokių nusikaltimų prevencijai ir kovai su jais didinimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2016/794**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 85 straipsnio 1 dalį, 87 straipsnio 2 dalį ir 88 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) siekiant remti ir stiprinti valstybių narių kompetentingų institucijų veiksmus ir jų tarpusavio bendradarbiavimą vykdant sunkių nusikaltimų, darančių poveikį dviem ar daugiau valstybių narių, terorizmo ir kitų Sąjungos politikos bendriems interesams poveikio turinčių nusikaltimų prevenciją ir kovojant su jais, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES)2016/794²⁰ buvo įsteigta Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūra (Europolas);
- (2) neteisėtas migrantų gabenimas yra nusikalstama veikla, kuria, siekiant pelno, nepaisoma žmogaus gyvybės ir orumo ir daromas neigiamas poveikis pagrindinėms atitinkamų žmonių teisėms ir ES migracijos valdymo tikslams. 2023 m. vasario 9 d. išvadose Europos Vadovų Taryba dar kartą patvirtino kovos su neteisėtai žmones gabenančiais asmenimis svarbą ir savo pasiryžimą paspartinti veiksmus, kuriais būtų užkertamas kelias neteisėtam išvykimui ir žūtims, be kita ko, intensyvinant bendradarbiavimą su kilmės ir tranzito šalimis. Šiuo tikslu taip pat svarbu stiprinti teisėsaugos institucijų atsaką į neteisėtą migrantų gabenimą ir prekybą žmonėmis stiprinant Europolo, visų pirma jo Sąjungos specializuotos kompetencijos centro, skirto kovai su neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis, pajėgumus;
- (3) 2016 m. Europolo valdyba pagal Reglamento (ES) 2016/794 11 straipsnio 1 dalies s punktą įsteigė Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centrą, kuris veikia kaip toks Sąjungos specializuotos kompetencijos centras. Nuo pat šio centro sukūrimo jis nuolat keitėsi ir išplėtė savo veiklą, siekdamas valstybėms narėms teikti geriausią paramą ir veikti kaip dinamiška operatyvinio bendradarbiavimo, keitimosi informacija ir valstybių narių bei partnerių, kovojančių su neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba

²⁰ 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/794 dėl Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūros (Europolo), kuriuo pakeičiami ir panaikinami Tarybos sprendimai 2009/371/TVR, 2009/934/TVR, 2009/935/TVR, 2009/936/TVR ir 2009/968/TVR (OL L 135, 2016 5 24, p. 53, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/794/oj>).

žmonėmis, koordinavimo platforma. Dėl didėjančio neteisėtai į Sąjungą atvykstančių asmenų skaičiaus ir neteisėto antrinio judėjimo Sąjungoje, spartaus nusikalstamų organizacijų prisitaikymo, naujų *modi operandi* ir sudėtingų jų veiklos metodų reikia skubiai gerokai sustiprinti Europolo Sąjungos specializuotos kompetencijos centro vaidmenį kovojant su neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis, įsteigiant jį kaip nuolatinę Europolo struktūrą ir sustiprinant jo dalyvavimą remiant valstybes nares neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis prevencijos ir kovos su šia veikla srityje. Šio centro pavadinimas turėtų būti „Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centras“;

- (4) Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centras turėtų teikti strateginę, operatyvinę ir techninę paramą valstybėms narėms, kad būtų galima užkirsti kelią neteisėtam migrantų gabenimui ir prekybai žmonėmis ir kovoti su šia veikla. Vykdydamas savo strategines užduotis ir stebėdamas neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis tendencijas, šis centras turėtų nustatyti Sąjungos strateginių ir veiklos prioritetų įgyvendinimo sistemą. Šiuo tikslu jis turėtų teikti metines ataskaitas, vykdyti strateginę analizę, grėsmių vertinimus ir teikti naujausią informaciją apie migracijos maršrutų bei *modi operandi* padėtį, įskaitant informaciją apie požymius, kad neteisėtam migrantų gabenimui ir prekybai žmonėmis gali būti naudojami privatūs subjektai. Kai tinkama ir aktualu, vykdydamas savo strategines ir operatyvines užduotis ir laikydamasis savo atitinkamų įgaliojimų ir kompetencijos reikalavimų, taip pat gavęs Europolo įgaliojimus, Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centras turėtų bendradarbiauti su Europos išorės veiksmų tarnyba ir bendrų saugumo ir gynybos politikos misijų ir operacijų vykdytojais;
- (5) siekdamas sustiprinti tarpžinybinį bendradarbiavimą neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis srityje, Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centras turėtų teikti priemones, reikalingas Europolo ir kitų Sąjungos agentūrų, visų pirma Eurojusto ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros, bendradarbiavimui ir veiksmų koordinavimui stiprinti, atsižvelgiant į jų atitinkamas teises sistemas ir, be kita ko, sudarant Sąjungos agentūrų darbo susitarimus;
- (6) siekiant remti neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis prevencijos ir kovos su šia veikla strateginę analizę, Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centro veikla strateginių užduočių vykdymo tikslais turėtų būti vykdoma remiantis Europolo darbuotojus apimančia bendradarbiavimo struktūra, kurioje taip pat dalyvautų Komisijos, valstybių narių specializuotą tarnybą, Europos Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūros (Eurojusto) ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros atstovai. Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centras turėtų bent du kartus per metus rengti centre atstovaujama subjektų susitikimus, taip užtikrindamas veiksmingą vadovavimą ir veiksmų koordinavimą Sąjungos lygmeniu. Siekiant, kad šis centras galėtų vykdyti savo užduotis, kitos atitinkamos Europolo vidaus struktūros turėtų teikti jam visą būtiną paramą. Siekiant kuo labiau padidinti Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centro veiksmingumą, Europolui turėtų būti suteikiama galimybė kviesti prisidėti visų pirma pagrindinius Europos kovos su nusikalstamumo grėsmėmis daugiadalykės platformos (EMPACT) dalyvius, o prireikus – ir kitus atitinkamus Sąjungos organus ar agentūras;
- (7) teikdamas operatyvinę ir techninę paramą valstybėms narėms, Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centras turėtų užtikrinti valstybių narių tyrimo ir operatyvinių veiksmų koordinavimą, be kita ko, remdamas valstybių narių tarpvalstybinio lygmens keitimąsi informacija, operacijas ir tyrimus, visų pirma pasitelkiant EMPACT ir, be kita ko, teikdamas operatyvinio, techninio, kriminalistinio

ir finansinio pobūdžio paramą. Be to, Europolas, prireikus bendradarbiaudamas su Eurojustu, turėtų padėti valstybėms narėms nustatyti neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis atvejus, dėl kurių gali reikėti pradėti tyrimus ir sudaryti operatyvines darbo grupes arba dislokuoti Europolo operatyvinės paramos pajėgas, ir tuomet, kai gali prireikti bendradarbiauti su trečiosiomis šalimis, be kita ko, keičiantis asmens duomenimis;

- (8) jeigu nepriimamas sprendimas dėl tinkamumo arba pakankamų ar tinkamų duomenų apsaugos priemonių, Europolas asmens duomenis trečiosioms šalims gali perduoti pagal Reglamento (ES) 2016/794 25 straipsnio 5 dalį. Visų pirma, Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centrui nustačius neteisėto migrantų gabenimo atvejus, dėl kurių reikia bendradarbiauti su trečiosiomis šalimis, atskirais atvejais gali reikėti perduoti asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, nustatymo ar patraukimo baudžiamojo atsakomybėn už jas arba baudžiamųjų sankcijų vykdymo tikslais;
- (9) siekiant sustiprinti operatyvinę ir techninę paramą neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis prevencijos ir kovos su šia veikla srityje, vykdydamas operatyvines užduotis Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centras turėtų pasitelkti ryšių palaikymo pareigūnus iš valstybių narių, Eurojusto ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros, taip užtikrinamas veiksmingą, laiku vykdomą ir sistemingą veiksmų koordinavimą ir keitimasi informacija apie kovą su neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis visos Sąjungos lygmeniu ir taip pat užtikrinamas glaudesnę tarpžinybinę bendradarbiavimą atsižvelgiant į atitinkamas kompetencijos sritis ir bendradarbiavimą su valstybėmis narėmis. Kitos atitinkamos Europolo vidaus struktūros taip pat turėtų teikti visą reikiamą paramą. Šiuo tikslu Eurojusto ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros ryšių palaikymo pareigūnai turėtų būti komandiruojami kaip nuolatiniai atstovai Europole. Europolas turėtų turėti galimybę įtraukti kitus atitinkamus Sąjungos organus ar agentūras, kad prireikus galėtų naudotis pagal jų kompetenciją turimomis ekspertinėmis žiniomis;
- (10) laikantis partnerystės požiūrio, EMPACT suburiamos įvairios kompetentingos institucijos ir ši platforma yra koordinuoto atsako į organizuotus ir sunkius tarptautinius nusikaltimus pagrindas bei Sąjungos saugumo politikos ir strategijų įgyvendinimo skatinimo priemonė. Siekiami sustiprinti daugiadalykį, kompleksinį ir nuoseklų atsaką užkertant kelią neteisėtam migrantų gabenimui ir prekybai žmonėmis, taip pat susijusiems nusikaltimams ir juos įgalinantiems veiksniams ir su jais kovoti, Europolas ir visos pagrindinės suinteresuotosios šalys turėtų stiprinti savo ryšius EMPACT ir didinti operatyvinę paramą toje platformoje vykdomai veiklai;
- (11) siekiant užtikrinti tinkamą teisminių institucijų dalyvavimą tiriant nusikalstamas veikas, susijusias su neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis, atliekant vertinimą pagal Reglamento (ES) 2018/1727 69 straipsnio 1 dalį turėtų būti įvertinamas poreikis sustiprinti Eurojusto įgaliojimus, susijusius su neteisėtu migrantų gabenimu ir Europolo įgaliojimų pakeitimais;
- (12) Europolas turėtų veikti kaip informacijos apie nusikaltimus centras ir paslaugų teikėjas, visų pirma suteikdamas saugų tinklą, skirtą keitimuisi duomenimis, pavyzdžiui, Saugaus keitimosi informacija tinklo programą (SIENA), siekiant sudaryti palankesnes sąlygas valstybėms narėms, Europolui, kitoms Sąjungos įstaigoms, trečiosioms šalims ir tarptautinėms organizacijoms keistis informacija. SIENA turėtų padėti greitai, saugiai ir patogiu būdu bendrauti ir keistis operatyvine ir strategine su nusikalstama veika susijusia ir žvalgybos informacija ir ją naudojant daug dėmesio

turėtų būti skiriama sąveikumui su kitomis Europolo ir kitų bendradarbiaujančių valstybių bei organizacijų sistemomis;

- (13) aktyvus valstybių narių bendradarbiavimas ir keitimasis informacija su Europolu yra labai svarbūs veiksniai siekiant užtikrinti visapusišką ir koordinuotą Sąjungos požiūrį į kovą su neteisėtu migrantų gabenimu. Siekdamos sustiprinti savo pajėgumus, valstybės narės turėtų paskirti specializuotas kovos su neteisėtu migrantų gabenimu tarnybas, užtikrindamos, kad jos turėtų pakankamai išteklių, reikalingų neteisėto migrantų gabenimo prevencijai ir kovai su šia veikla vykdyti, taip pat galėtų efektyviai ir veiksmingai dalytis informacija apie nusikalstamų veikų tyrimus su Europolu. Siekdamos suderinti valstybių narių ir Europolo keitimąsi informacija apie neteisėtą migrantų gabenimą, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad jų paskirtos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu tarnybos turėtų tiesiogines sąsajas su SIENA, taip sudarydamos palankesnes sąlygas keistis informacija. Tai atitinka 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2023/977 dėl valstybių narių teisėsaugos institucijų keitimosi informacija, kuria panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2006/960/TVR, nuostatas. Į trečiąsias šalis komandiruojami valstybių narių imigracijos ryšių palaikymo pareigūnai taip pat turėtų dalytis informacija su Europolu. Šiuo tikslu jie taip pat turėtų būti susieti su SIENA, taip užtikrinant kad jie galėtų veiksmingai ir efektyviai dalytis 1 dalyje nurodyta informacija;
- (14) siekdamos užtikrinti veiksmingą valstybių narių tarpusavio keitimąsi informacija, susijusia su neteisėtu migrantų gabenimu, ir keitimąsi informacija su Europolu, visų pirma didelių nusikaltėlių tinklų, kuriuose dalyvauja daug įtariamųjų, atvejais, valstybės narės turėtų naudoti tinkamiausias Europolo teikiamas pagalbines priemones, kaip antai specialias duomenų įkėlimo programas. Ir atvirkščiai, siekdamos atitinkamais atvejais gauti ir kuo geriau panaudoti visą Sąjungos lygmeniu turimą informaciją ir žvalgybos informaciją ir visapusiškai laikydamosi tinkamų duomenų apsaugos priemonių, vykdydamos tyrimus, susijusius su neteisėtu migrantų gabenimu, valstybės narės ir Sąjungos agentūros turėtų sistemingai naudotis Europolo informacija, be kita ko, naudodamos Europolo teikiamas atitikties žymų funkcijas, kaip antai Europolo užklausų sistemos (QUEST+) techninę sistemų sąsają;
- (15) siekiant užkirsti kelią sunkių formų tarptautiniam organizuotam nusikalstamumui ir terorizmui, nustatyti ir tirti jų atvejus, būtina imtis koordinuojamų ir suderintų veiksmų. Be valstybėms narėms suteikiamos galimybės sudaryti jungtinę tyrimo grupę, kaip numatyta 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pamatiniame sprendime, siekdamos sustiprinti bendradarbiavimą teisėsaugos srityje, valstybės narės turėtų turėti galimybę, padedant Europolui, įsteigti operatyvinę darbo grupę. Šis valstybių narių policijos ir kitų teisėsaugos tarnybų veiklos koordinavimo mechanizmas, padedant Europolui, turėtų įgalinti jas vykdyti bendrą, koordinuojamą ir prioritetinę kriminalinės žvalgybos veiklą ir tyrimus, visų pirma susijusius su nusikaltėlių tinklais ir grupėmis, taip pat pavieniais nusikalstamais subjektais, įskaitant asmenis, kurių nusikalstama veikla priskiriama Europolo pagal jo kompetenciją tiriamų nusikaltimų formoms, ir dėl kurių kyla didelė rizika saugumui. Siekiant užtikrinti tinkamą to mechanizmo veikimą ir veiksmingumą, operatyvinę darbo grupę steigiančios, jos veikloje dalyvaujančios arba ją remiančios valstybės narės turėtų sugebėti užtikrinti, kad būtų laikomasi būtiniausių reikalavimų, susijusių su jų aktyviu ir savalaikiu dalyvavimu, kaip antai teikiant Europolui visą svarbią informaciją, o Europolas turėtų sugebėti teikti toms valstybėms narėms savo pažangią analitinio, operatyvinio, techninio, kriminalistinio ir finansinio pobūdžio paramą. Galimybė dalyvauti

operatyvinės darbo grupės veikloje arba ją remti turėtų būti suteikiama ir trečiosioms šalims;

- (16) jeigu operatyvinei darbo grupei vykdant kriminalinės žvalgybos veiklą pradedami nusikalstamų veikų tyrimai vienoje ar daugiau valstybių narių, kurioms gali būti naudinga sudaryti jungtinę tyrimo grupę, arba kai operatyvinės darbo grupės remiamiems nusikalstamų veikų tyrimams gali būti naudinga sudaryti jungtinę tyrimo grupę, Europolas atitinkamoms valstybėms narėms turėtų pasiūlyti sudaryti jungtinę tyrimo grupę ir imtis priemonių joms padėti, kaip numatyta Reglamento (ES) 2016/794 5 straipsnyje. Tokiais atvejais Europolas prirėikus turėtų glaudžiai bendradarbiauti su Eurojustu;
- (17) Europolas turėtų turėti galimybę valstybės narės teritorijoje tos valstybės narės prašymu dislokuoti savo pareigūnus, įskaitant deleguotuosius nacionalinius ekspertus pagal Reglamentą (ES) 2016/794, kad šie pareigūnai teiktų analitinio, operatyvinio, techninio ir kriminalistinio pobūdžio paramą, palaikydami ryšius su tos valstybės narės kompetentingomis institucijomis ir gavę jų sutikimą. Šios pajėgos visų pirma turėtų būti dislokuojamos vykdant sudėtingus, didelio masto ir didelio atgarsio sulaukusius tyrimus, be kita ko, dirbant jungtinėse tyrimo grupėse ir prirėikus bendradarbiaujant su Eurojustu arba operatyvinėmis darbo grupėmis. Šios dislokuotos pajėgos taip pat turėtų padėti atlikti tolesnius saugumo patikrinimus lyginant turimus duomenis su Europolo arba nacionalinių duomenų bazių informacija, kad būtų sudaromos palankesnės sąlygos greitai keistis informacija siekiant sustiprinti kontrolę prie Sąjungos išorės sienų (antrinė saugumo kontrolė) arba migracijos valdymo rėmimo grupes pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/1896²¹. Europolas taip pat turėtų dislokuoti šias pajėgas, siekdamas paremti valstybes nares vykstant didelio masto tarptautiniams renginiams. Europolas taip pat turėtų turėti galimybę siųsti darbuotojus ir deleguotuosius nacionalinius ekspertus į trečiąsias šalis, su kuriomis jis bendradarbiauja remdamasis sprendimu dėl tinkamumo, Sąjungos ir tos trečiosios šalies pagal SESV 218 straipsnį sudarytu tarptautiniu susitarimu arba Europolo ir tos trečiosios šalies bendradarbiavimo susitarimu, sudarytu iki 2017 m. gegužės 1 d.;
- (18) siekiant užtikrinti, kad Europolo dislokuotos pajėgos galėtų teikti veiksmingą paramą, priimančioji valstybė narė turėtų sugebėti laikytis būtiniausių reikalavimų, pavyzdžiui, reikalavimo teikti Europolui visą svarbią informaciją. Europolas turėtų sugebėti greitai, net ir išimtiniais skubos atvejais, dislokuoti savo darbuotojus ir deleguotuosius nacionalinius ekspertus. Europolo siunčiami darbuotojai ir deleguotieji nacionaliniai ekspertai turėtų turėti galimybę taikyti neprievartines su duomenų tvarkymu susijusias tyrimo priemones, palaikydami ryšį su atitinkamos valstybės narės kompetentingomis institucijomis ir gavę jų sutikimą, laikydamiesi Reglamento (ES) 2016/794 ir tos valstybės narės nacionalinės teisės aktų;
- (19) be to, kalbant apie Europolo dislokuojamas operatyvinės paramos pajėgas, Europolas turėtų sudaryti valstybių narių aukštos kvalifikacijos specializuotų teisėsaugos ekspertų rezervą, kurį Europolas galėtų nedelsdamas pasitelkti dislokuodamas operatyvines pajėgas ir taip teikti specializuotą paramą. Į šį ekspertų rezervą turėtų

²¹ 2019 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1896 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, kuriuo panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1052/2013 ir (ES) 2016/1624 (OL L 295, 2019 11 14, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj>).

būti įtraukiami kriminalinės analizės, kriminalistikos, tyrimų, kalbų ir koordinavimo specialistai. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad Europolo prašymu jų ekspertai, kaip deleguotieji nacionaliniai ekspertai, galėtų būti pasitelkiami kaip Europolo dislokuojamos operatyvinės paramos pajėgos. Šis įpareigojimas neturėtų būti taikomas trečiosioms šalims, į kurias Europolas, teikdamas operatyvinę paramą, siunčia savo darbuotojus ir deleguotuosius nacionalinius ekspertus;

- (20) sustiprinant Europolo teisinę sistemą atsiranda galimybė paaiškinti, kad Europolo tikslai taip pat turėtų būti aiškiai susiję ir su Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimais. Sąjungos ribojamosios priemonės yra esminės priemonės, taikomos siekiant apsaugoti Sąjungos vertybes, saugumą, nepriklausomumą ir vientisumą, įtvirtinti ir remti demokratijos, teisinės valstybės, žmogaus teisių ir tarptautinės teisės principus, palaikyti tarptautinę taiką, užtikrinti konfliktų prevenciją ir stiprinti tarptautinį saugumą laikantis Jungtinių Tautų Chartijos tikslų ir principų. Todėl Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimai yra nusikaltimai, darantys poveikį Sąjungos politikos bendram interesui, ir jų atžvilgiu Europolas turėtų turėti kompetenciją imtis veiksmų, kuriais jis remtų ir sustiprintų valstybių narių veiksmus;
- (21) [pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo (Nr. 21) dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 3 straipsnį Airija pranešė apie savo pageidavimą dalyvauti priimant ir taikant šį reglamentą;] ARBA
- (22) [pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 1 ir 2 straipsnius ir nedarant poveikio to protokolo 4 straipsniui, Airija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;]
- (23) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (24) [pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725²² 42 straipsnio 1 dalį buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu, kuris pateikė nuomonę [...]]²³;
- (25) kadangi šio reglamento tikslo, t. y. sustiprinti neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis prevenciją, nustatymą ir tyrimą, valstybės narės, veikdamos pavieniui, negali deramai pasiekti, nes šie nusikaltimai yra tarpvalstybinio pobūdžio, o dėl bendradarbiavimo ir dalijimosi informacija poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (26) šiame reglamente visapusiškai paisoma pagrindinių teisių ir apsaugos priemonių ir laikomasi principų, pripažintų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių

²² 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

²³ OL C ...

chartijoje (toliau – Chartija), visų pirma teisės gerbti privatų ir šeimos gyvenimą bei teisės į asmens duomenų apsaugą, kaip nustatyta Chartijos 7 ir 8 straipsniuose bei Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 16 straipsnyje;

(27) todėl Reglamentas (ES) 2016/794 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I skyrius

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

Šiuo reglamentu nustatomos policijos tarnybų bendradarbiavimo stiprinimo ir Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūros (Europolo) paramos vykdant neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis prevenciją ir kovojant su šia veikla taisyklės, šiuo tikslu numatant:

- a) Europole įsteigti Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centrą ir valdymo sistemą, skirtą jo veiklai reguliuoti ir remti;
- b) stiprinti valstybių narių, Europolo ir kitų Sąjungos agentūrų bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą;
- c) pagerinti valstybių narių ir Europolo galimybes tarpusavyje keistis informacija;
- d) suteikti Europolui reikiamas priemones, kuriomis jis galėtų remti ir stiprinti valstybių narių kompetentingų institucijų veiksmus bei jų tarpusavio bendradarbiavimą vykdant nusikalstamų veikų, patenkančių į Europolo tikslų taikymo sritį, prevenciją ir kovojant su jomis;
- e) stiprinti Europolo ir trečiųjų šalių bendradarbiavimą.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) neteisėtas migrantų gabenimas – Direktyvos [XXX], [*kuria nustatomos būtiniausias padėjimo neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi Sąjungoje prevencijos ir kovos su tokia veikla taisyklės ir kuria pakeičiama Tarybos direktyva 2002/90/EB ir Tarybos pamatinis sprendimas 2002/946 TVR*]²⁴, 3, 4 ir 5 straipsniuose nurodyta veikla;
- 2) prekyba žmonėmis – Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/36/ES²⁵ 2 ir 3 straipsniuose nurodyta veikla;

²⁴ [įrašykite pavadinimą ir paskelbimo nuorodą]

²⁵ 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/629/TVR (OL L 101, 2011 4 15, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/36/oj>).

- 4) kompetentingos institucijos – Reglamento (ES) 2016/794 2 straipsnio a punkte apibrėžtos valstybių narių kompetentingos institucijos;
- 5) imigracijos ryšių palaikymo pareigūnas – valstybės narės kompetentingų institucijų pagal nacionalinę teisę į trečiąją šalį išsiųstas ryšių palaikymo pareigūnas su imigracija susijusiems klausimams spręsti, įskaitant atvejus, kai tie klausimai yra tik ryšių palaikymo pareigūno pareigų dalis.

II SKYRIUS

EUROPOS KOVOS SU NETEISĖTU MIGRANTŲ GABENIMU CENTRO VALDYMO SISTEMA

3 straipsnis

Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centras

Europole įsteigiamas Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centras, veikiantis kaip Sąjungos specializuotos kompetencijos centras, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2016/794 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte. Jis teiks valstybėms narėms paramą neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis prevencijos bei kovos su šia veikla srityje ir vykdys 5 ir 6 straipsniuose nustatytas užduotis.

4 straipsnis

Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centro sudėtis

1. Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centre dirba Europolo darbuotojai ir į 5 straipsnyje nurodytų strateginių užduočių vykdymą įtraukiami šių subjektų atstovai:
 - a) kiekvienos valstybės narės atstovas iš 7 straipsnyje nurodytos nacionalinės specializuotos tarnybos;
 - b) Eurojusto atstovas;
 - c) Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros atstovas;
 - d) Europolo nuožiūra ir pasikonsultavus su valstybėmis narėmis parenkamas vienas ar daugiau atstovų, dalyvaujančių įgyvendinant Sąjungos strateginius ir veiklos prioritetus kovos su neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis srityje, visų pirma pasitelkiant Europos kovos su nusikalstamumo grėsmėmis daugiadalykę platformą (EMPACT).

Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centras bent du kartus per metus rengia a–d punktuose nurodytų subjektų posėdžius ir juose taip pat dalyvauja Komisija.

Vykdant 5 straipsnyje nurodytą veiklą, Europolas gali kviesti prisijungti kitus subjektus, įskaitant kitus atitinkamus Sąjungos organus ar agentūras.

2. Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centre dirba Europolo darbuotojai ir į 6 straipsnyje nurodytų operatyvinių užduočių vykdymą įtraukiami šių subjektų atstovai:

- a) Reglamento (ES) 2016/794 8 straipsnyje nurodytas kiekvienos valstybės narės ryšių palaikymo pareigūnas, specialiai paskirtas dirbti kovos su neteisėtu migrantų gabenimu srityje;
- b) Eurojusto ryšių palaikymo pareigūnas, dirbantis kaip nuolatinis Eurojusto atstovas Europole;
- c) Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros ryšių palaikymo pareigūnas, dirbantis kaip nuolatinis šios agentūros atstovas Europole.

Vykdamas 6 straipsnyje nurodytą veiklą, Europolas gali kviešti prisijungti kitus subjektus, įskaitant kitus atitinkamus Sąjungos organus ar agentūras.

- 3. Taikant šio straipsnio 2 dalį ir pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1727²⁶ 4 straipsnio 1 dalies g punktą Eurojustas, veikdamas pagal tą reglamentą, į Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centrą siunčia savo ryšių palaikymo pareigūną.
- 4. Taikant šio straipsnio 2 dalį, taip pat Reglamento (ES) 2019/1896 68 straipsnio 1 dalies b punktą, 87 straipsnio 1 dalies d punktą ir 90 straipsnį ir pagal to reglamento 68 straipsnio 2 ir 5 dalis Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra į Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centrą siunčia savo ryšių palaikymo pareigūną, veikiantį pagal tą reglamentą.
- 5. Taikant 1 ir 2 dalis ir siekiant palengvinti šio reglamento 5 ir 6 straipsniuose nustatytą strateginių ir operatyvinių užduočių vykdymą, Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centrui reikiama paramą teikia visi kiti atitinkami Europolo vidaus struktūrų elementai.

5 straipsnis

Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centro strateginės užduotys

Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centro strateginės užduotys:

- a) teikti strategines analizes ir grėsmių įvertinimus, taip padedant Tarybai ir Komisijai nustatyti Sąjungos strateginius ir veiklos prioritetus neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis prevencijos ir kovos su šia veikla srityje, kaip numatyta Reglamento (ES) 2016/794 4 straipsnio 2 dalyje;
- b) pagal Reglamento (ES) 2016/794 4 straipsnio 2 dalį nustatyti sistemą, kuria būtų remiamas Sąjungos strateginių ir veiklos prioritetų, susijusių su neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis prevencija ir kova su šia veikla, visų pirma pasitelkiant EMPACT, įgyvendinimas;
- c) remti Sąjungos agentūrų, visų pirma Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros, Eurojusto ir, kai tinkama, kitų atitinkamų Sąjungos įstaigų ar agentūrų veiksmų koordinavimą, bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija apie neteisėtą migrantų

²⁶ 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1727 dėl Europos Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūros (Eurojusto) ir kuriuo pakeičiamas ir panaikinamas Tarybos sprendimas 2002/187/TVR (OL L 295, 2018 11 21, p. 138, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1727/oj>).

gabėnimą ir prekybą žmonėmis, atsižvelgiant į jų atitinkamas teisine sistemas ir, be kita ko, sudarytus darbo susitarimus pagal Reglamento (ES) 2016/794 4 straipsnio 1 dalies j punktą;

- d) stebėti neteisėtą migrantų gabėnimą ir prekybą žmonėmis Sąjungoje ir trečiosiose šalyse, bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, atitinkamais Sąjungos organais ar agentūromis ir, kai tinkama, trečiosiomis šalimis pagal Reglamento (ES) 2016/794 4 straipsnio 1 dalies f punktą, ir reguliariai teikti informaciją valstybėms narėms ir Komisijai, įskaitant suvestinius statistinius duomenis ir naujausią informaciją apie padėtį, gautus remiantis valstybių narių teikiama informacija;
- e) teikti strategines analizes ir grėsmių įvertinimus, taip padedant kurti Reglamento (ES) 2016/794 5a straipsnyje nurodytas operatyvines darbo grupes ir dislokuoti Reglamento (ES) 2016/794 5b straipsnyje nurodytas Europolo operatyvinės paramos pajėgas, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2016/794 4 straipsnio 1 dalies f punkte;
- f) teikti strategines analizes ir grėsmių įvertinimus, taip padedant įgyvendinti Reglamento (ES) 2016/794 6 straipsnio 1 dalį, susijusią su prašymu pradėti neteisėto migrantų gabėnimo ir prekybos žmonėmis nusikalstamų veikų tyrimą, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2016/794 4 straipsnio 1 dalies f punkte;
- g) valstybėms narėms ir Komisijai, taip pat, kai tinkama, atitinkamoms Sąjungos agentūroms ar organams teikti strategines analizes ir grėsmių įvertinimus, susijusius su neteisėto migrantų gabėnimo ir prekybos žmonėmis maršrutais ir *modi operandi*, taip pat, be kita ko, su požymiais, kad neteisėtam migrantų gabėnimui ir prekybai žmonėmis gali būti naudojami privatūs subjektai, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2016/794 4 straipsnio 1 dalies f punkte;
- h) valstybėms narėms ir Komisijai, taip pat, kai tinkama, atitinkamoms Sąjungos agentūroms ar organams teikti strategines analizes ir grėsmių įvertinimus, susijusius su neteisėto migrantų gabėnimo ir prekybos žmonėmis prevencija ir kova su šia veikla, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2016/794 4 straipsnio 1 dalies f punkte;
- i) rengti metinę ataskaitą dėl neteisėto migrantų gabėnimo ir prekybos žmonėmis, kurioje nustatomi pagrindiniai veiklos prioritetai ir galimi susiję Sąjungos lygmens veiksmai, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2016/794 4 straipsnio 1 dalies f punkte.

6 straipsnis

Europos kovos su neteisėtu migrantų gabėnimu centro veiklos užduotys

Europos kovos su neteisėtu migrantų gabėnimu centro veiklos užduotys:

- a) koordinuoti, organizuoti ir įgyvendinti tiriamuosius ir operatyvinius veiksmus, taip remiant ir stiprinant valstybių narių kompetentingų institucijų veiksmus užkertant kelią neteisėtam migrantų gabėnimui ir prekybai žmonėmis ir kovojant su šia veikla, įskaitant atvejus, kai šie nusikaltimai lengviau padaromi, propaguojami arba įvykdomi naudojantis internetu, įskaitant socialinius tinklus, be kita ko, Europolui dislokuojant operatyvinės paramos pajėgas, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2016/794 4 straipsnio 1 dalies c ir m punktuose;
- b) remti valstybių narių tarpvalstybinę keitimosi informacija veiklą, operacijas ir tyrimus, taip pat jungtines tyrimo grupes ir operatyvines darbo grupes neteisėto migrantų gabėnimo ir prekybos žmonėmis srityje, be kita ko, teikiant analitinio, operatyvinio,

- techninio, kriminalistinio ir finansinio pobūdžio paramą, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2016/794 4 straipsnio 1 dalies h punkte;
- c) teikti administracinio, logistinio, finansinio ir operatyvinio pobūdžio paramą valstybių narių vadovaujama operatyvinei veiklai, visų pirma pasitelkiant EMPACT, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2016/794 4 straipsnio 2 dalyje;
 - d) padėti Europolo vykdomajam direktoriui pagal Reglamento (ES) 2016/794 5b straipsnio 3 dalį vertinti valstybių narių pateiktus prašymus dislokuoti Europolo operatyvinės paramos pajėgas, susijusias su neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis, be kita ko, nustatant, kuriems iš tokių prašymų turėtų būti teikiama pirmenybė atsižvelgiant į operatyvinius poreikius;
 - e) nustatyti neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis atvejus, dėl kurių gali reikėti sudaryti operatyvinę darbo grupę, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2016/794 5a straipsnyje, ir apie tokius atvejus pranešti Europolo vykdomajam direktoriui;
 - f) nustatyti neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis atvejus, dėl kurių gali reikėti dislokuoti Europolo operatyvinės paramos pajėgas, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2016/794 5b straipsnyje, ir apie tokius atvejus pranešti Europolo vykdomajam direktoriui;
 - g) nustatyti neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis atvejus, dėl kurių gali reikėti taikyti Reglamento (ES) 2016/794 6 straipsnį dėl Europolo prašymų pradėti nusikalstamų veikų tyrimus, ir apie tokius atvejus pranešti Europolo vykdomajam direktoriui;
 - h) nustatyti neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis atvejus, dėl kurių gali reikėti bendradarbiauti su trečiosiomis šalimis, be kita ko, keičiantis asmens duomenimis.

III skyrius

VALSTYBIŲ NARIŲ IR EUROPOLO TARPUSAVIO BENDRADARBIAVIMAS NETEISĖTO MIGRANTŲ GABENIMO IR PREKYBOS ŽMONĖMIS PREVENCIJOS IR KOVOS SU ŠIA VEIKLA SRITYJE

7 straipsnis

Nacionalinės specializuotos tarnybos, kurių paskirtis – užkirsti kelią neteisėtam migrantų gabenimui ir prekybai žmonėmis ir kovoti su šia veikla

1. Kiekviena valstybė narė ne vėliau kaip per vienus metus nuo šio reglamento įsigaliojimo savo kompetentingose institucijose pagal nacionalinę teisę paskiria vieną ar daugiau specializuotų tarnybų, kurių paskirtis – užkirsti kelią neteisėtam migrantų gabenimui ir prekybai žmonėmis ir kovoti su šia veikla, be kita ko, atliekant nusikalstamų veikų tyrimus. Paskyrusi tokias tarnybas kiekviena valstybė narė nedelsdama apie tai praneša Komisijai.
2. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad pagal šio straipsnio 1 dalį jos paskirtos specializuotos tarnybos rinktų visą svarbią informaciją, susijusią su neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis veikų tyrimais ir gautą juos atlikus, ir kuo greičiau ją dalytųsi su Europolu ir kitomis valstybėmis narėmis, kaip nurodyta 8 straipsnyje.

3. Ne vėliau kaip po vienu metų nuo šio reglamento įsigaliojimo kiekviena valstybė narė pagal šio straipsnio 1 dalį paskirtas savo specializuotas tarnybas tiesiogiai prijungia prie Europolo saugaus keitimosi informacija tinklo programos (SIENA), nurodytos Reglamento (ES) 2016/794 2 straipsnio w punkte. Prijungusi šias tarnybas kiekviena valstybė narė nedelsdama apie tai praneša Komisijai.
4. Kiekviena valstybė narė pagal šio straipsnio 1 dalį paskirtoms savo specializuotoms tarnyboms suteikia pakankamus išteklius, kurių reikia siekiant užtikrinti, kad tos specializuotos tarnybos būtų pasirengusios užkirsti kelią neteisėtam migrantų gabenimui ir prekybai žmonėmis ir veiksmingai kovoti su šia veikla, taip pat veiksmingai ir efektyviai rinkti informaciją ir ją dalytis, kaip nurodyta 2 dalyje.
5. Kiekviena valstybė narė skiria tinkamą skaičių pagal šio straipsnio 1 dalį paskirtų specializuotų tarnybų darbuotojų Reglamento (ES) 2016/794 5b straipsnio 6 dalyje nurodytam darbuotojų rezervui, kad tie darbuotojai kaip deleguotieji nacionaliniai ekspertai galėtų dalyvauti Europolui dislokuojant operatyvinės paramos pajėgas.

8 straipsnis

Informacijos apie nusikalstamas veikas, susijusias su neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis, teikimas Europolui ir valstybėms narėms

1. Kiekviena valstybė narė pagal Reglamentą (ES) 2016/794 teikia Europolui jos kompetentingų institucijų turimą informaciją apie nusikalstamas veikas, susijusias su neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis.
2. Kiekviena valstybė narė laiku pateikia Europolui šio straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją.
3. Kiekviena valstybė narė teikia kitoms valstybėms narėms ir tuo pačiu metu Europolui jos kompetentingų institucijų turimą informaciją apie nusikalstamas veikas, susijusias su neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis, jeigu yra objektyvių priežasčių manyti, kad tokia informacija toms kitoms valstybėms narėms galėtų būti svarbi tokių nusikalstamų veikų prevencijos, atskleidimo ar tyrimo tikslais tose valstybėse narėse.
4. Kiekviena valstybė narė naudodamasi programa SIENA teikia šio straipsnio 3 dalyje nurodytą informaciją kitoms valstybėms narėms ir Europolui, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2016/794 8 straipsnio 4 dalyje ir 18 straipsnio 2 dalies d punkte.
5. Kiekviena valstybė narė prie programos SIENA prijungia savo imigracijos ryšių palaikymo pareigūnus. Tais atvejais, kai dėl svarbių techninių priežasčių, susijusių su padėtimi trečiojoje šalyje, į kurią siunčiamas imigracijos ryšių palaikymo pareigūnas, nėra galimybės prijungti jį prie programos SIENA, tas imigracijos ryšių palaikymo pareigūnas 1 dalyje nurodytą informaciją nacionalinei kompetentingai institucijai teikia kitais saugiais kanalais. Ta kompetentinga institucija informaciją Europolui pateikia tiesiogiai arba per Europolo nacionalinį padalinį, naudodamasi SIENA.

IV skyrius

EUROPOLO PARAMOS KOVOJANT SU NETEISĖTU MIGRANTŲ GABENIMU IR PREKYBA ŽMONĖMIS DIDINIMAS

9 straipsnis

Reglamento (ES) 2016/794 pakeitimai

Reglamentas (ES) 2016/794 iš dalies keičiamas taip:

1) 2 straipsnis papildomas w, x ir y punktais:

„w) SIENA – Europolo valdoma saugaus keitimosi informacija tinklo programa, kuria siekiama palengvinti keitimąsi informacija;

x) operatyvinė darbo grupė – valstybių narių, padedant Europolui, sukurtas jų kompetentingų institucijų koordinavimo mechanizmas, skirtas bendrai, koordinuotai ir prioritetinei kriminalinės žvalgybos veiklai vykdyti ir nusikaltimų, su kuriais susiję Europolo tikslai, tyrimams, dėl kurių reikia imtis koordinuotų ir suderintų veiksmų, vykdyti;

y) Europolo dislokuojamos operatyvinės paramos pajėgos – valstybės narės teritorijoje tos valstybės narės prašymu dislokuojami Europolo darbuotojai arba deleguotieji nacionaliniai ekspertai, teikiantys analitinio, operatyvinio, techninio ir kriminalistinio pobūdžio paramą, palaikydami ryšius su tos valstybės narės kompetentingomis institucijomis ir gavę jų sutikimą.“;

2) 4 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis iš dalies keičiama taip:

i) c punktas pakeičiamas taip:

„c) koordinuoja, organizuoja ir įgyvendina tiriamuosius ir operatyvinius veiksmus, kad remtų ir stiprintų valstybių narių kompetentingų institucijų veiksmus, atliekamus:

i) bendrai su valstybių narių kompetentingomis institucijomis

ii) jungtinėse tyrimo grupėse, kaip nustatyta 5 straipsnyje, ir atitinkamais atvejais kartu su Eurojustu;

iii) operatyvinėse darbo grupėse, kaip nustatyta 5a straipsnyje;

iv) veikiant Europolo dislokuotoms operatyvinės paramos pajėgoms, kaip nustatyta 5b straipsnyje;“;

ii) h punktas pakeičiamas taip:

„h) remia valstybių narių tarpvalstybinę keitimosi informacija veiklą, operacijas ir tyrimus, taip pat jungtines tyrimo grupes ir operatyvines darbo grupes, be kita ko, teikdamas analitinio, operatyvinio, techninio, kriminalistinio ir finansinio pobūdžio paramą;“;

iii) l punktas pakeičiamas taip:

„l) kuria specializuotos kompetencijos Sąjungos centrus, kurie kovotų su tam tikrų rūšių nusikaltimais, patenkančiais į Europolo tikslų taikymo sritį, visų pirma Europos kovos su elektroniniu nusikalstamumu centrą ir, vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) .../...* [*Reglamentas dėl kovos su neteisėtu migrantų gabenimu*], Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centrą;

* *Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) .../... dėl policijos bendradarbiavimo neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis prevencijos, nustatymo ir tyrimo srityje stiprinimo ir Europolo paramos tokių nusikaltimų prevencijai ir kovai su jais didinimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2016/794 (OL L ..., ELI: ...)*“;

iv) s punktas pakeičiamas taip:

„s) sudaro palankesnes sąlygas bendrai, koordinuotai ir prioritetinei kriminalinės žvalgybos veiklai ir tyrimams, be kita ko, kiek tai susiję su r punkte nurodytais asmenimis, ir, be kita ko, pasitelkiant operatyvines darbo grupes ir Europolo dislokuojamas operatyvinės paramos pajėgas;“;

v) pridedamas za punktas:

„za) padeda valstybėms narėms veiksmingai ir efektyviai tvarkyti biometrinius duomenis.“;

b) 5 dalis pakeičiama taip:

„5. Vykdydamas savo užduotis, Europolas netaiko prievartinių priemonių.

Europolo darbuotojai gali teikti operatyvinę paramą valstybių narių kompetentingoms institucijoms taikant tyrimo priemones, joms paprašius ir laikydamiesi jų nacionalinės teisės aktų, be kita ko, sudarant operatyvines darbo grupes ir dislokuojant Europolo operatyvinės paramos pajėgas, visų pirma palengvindami tarpvalstybinį keitimąsi informacija, teikdami analitinio, operatyvinio, techninio ir kriminalistinio pobūdžio paramą ir dalyvaudami taikant tas priemones.

Europolo darbuotojai turi įgaliojimus patys taikyti neprievartines tyrimo priemones, jeigu valstybė narė, laikydamasi savo nacionalinės teisės aktų, paprašo Europolo tai padaryti, o vykdomasis direktorius įgalioja Europolo darbuotojus taikyti prašomas neprievartines tyrimo priemones.

Europolo darbuotojai tokias neprievartines tyrimo priemones taiko palaikydami ryšius su atitinkamos valstybės narės kompetentingomis institucijomis ir gavę jų sutikimą, kaip numatyta šiame reglamente ir tos valstybės narės nacionalinės teisės aktuose.“;

3) įterpiami šie 5a ir 5b straipsniai:

„5a straipsnis

Operatyvinės darbo grupės

1. Valstybės narės gali sudaryti operatyvinę darbo grupę, kuri veikia tam tikros specialios kriminalinės žvalgybos veiklos ar tyrimų laikotarpiu. Europolas sudaro palankesnes sąlygas sukurti operatyvinę darbo grupę ir remia jos įgyvendinimą.
2. Operatyvinę darbo grupę sudarančios valstybės narės susitaria su Europolu dėl operatyvinės darbo grupės kriminalinės žvalgybos veiklos ir tyrimų planavimo, koordinavimo ir įgyvendinimo.
3. Operatyvinę darbo grupę sudarančios valstybės narės užtikrina suderinamumą ir sinergiją su Europos kovos su nusikalstamumo grėsmėmis daugiadalykės platformos (EMPACT) sistema.
4. Operatyvinę darbo grupę sudarančios valstybės narės gali nuspręsti pakviesti kitas valstybes nares, trečiąsias šalis ir kitus 23 straipsnyje nurodytus partnerius dalyvauti operatyvinės darbo grupės veikloje arba ją remti. Trečiosios valstybės ir kiti partneriai operatyvinės darbo grupės veikloje dalyvauja laikydamiesi šio reglamento.

5. Padėdamas sukurti operatyvinę darbo grupę, laikydamasis 2 dalies nuostatų, Europolas teikia šiame reglamente numatytą analitinio, operatyvinio, techninio, kriminalistinio ir finansinio pobūdžio paramą.
6. Kiekviena operatyvinę darbo grupę sudaranti, jos veikloje dalyvaujanti arba ją remianti valstybė narė, laikydamasi 2 dalies nuostatų dėl planavimo, koordinavimo ir įgyvendinimo:
 - a) naudodama programą SIENA nedelsdama teikia visą svarbią informaciją Europolui ir kitoms operatyvinę darbo grupę sudarančioms, jos veikloje dalyvaujančioms arba ją remiančioms valstybėms narėms ir, atitinkamais atvejais, užtikrina tiesioginę prieigą prie informacijos pagal 20 straipsnio 2a dalį;
 - b) naudojasi Europolo teikiama analitinio, operatyvinio, techninio, kriminalistinio ir finansinio pobūdžio parama;
 - c) inicijuoja tam tikrą specialią kriminalinės žvalgybos veiklą ir tyrimus laikydamasi nacionalinių teisės aktų, kai to reikia siekiant kovoti su nusikaltimu, su kuriuo yra susijusi operatyvinė darbo grupė;
 - d) inicijuoja lygiagrečiai vykdomus finansų tyrimus laikydamasi nacionalinės ir Sąjungos teisės aktų, taip siekdamas nustatyti ir areštuoti nusikalstamu būdu įgytą turtą;
 - e) pasitelkia savo ryšių palaikymo pareigūnus, dislokuotus trečiosiose šalyse, kuriose operatyvinės darbo grupės tiria nusikalstamą veiklą, taip stiprindamos bendradarbiavimą ir dalijimąsi informacija, ir teikia Europolui gautą informaciją laikydamasi Sąjungos ir nacionalinės teisės aktų.
7. Vykdomasis direktorius gali pasiūlyti atitinkamų valstybių narių kompetentingoms institucijoms per jų nacionalinius padalinius įsteigti operatyvinę darbo grupę, jeigu vykdomasis direktorius mano, kad tai būtų naudinga kovojant su nusikaltimais, su kuriais yra susiję Europolo tikslai.
8. Valdyba priima įgyvendinimo taisykles dėl operatyvinių darbo grupių sudarymo ir jų veiklos vykdymo.

5b straipsnis

Europolo dislokuojamos operatyvinės paramos pajėgos

1. Valstybė narė, laikydamasi savo nacionalinės teisės aktų, gali prašyti Europolo dislokuoti operatyvinės paramos pajėgas jos teritorijoje, kad ji galėtų naudotis Europolo teikiama analitinio, operatyvinio, techninio, kriminalistinio ir finansinio pobūdžio parama, siekdama užkirsti kelią nusikaltimams, su kuriais yra susiję Europolo tikslai, ir su jais kovoti.
2. Europolo operatyvinės paramos pajėgos dislokuojamos vykdamas sudėtingus ir didelio masto tyrimus, kuriems reikalinga Europolo parama, be kita ko, vykdomas sudarant jungtines tyrimo grupes ar operatyvines darbo grupes, padedant vykdyti patikrinimus atitinkamose duomenų bazėse, kai siekiama sustiprinti kontrolę prie Sąjungos išorės sienų, arba migracijos valdymo rėmimo grupes pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/1896 arba teikiant paramą valstybėms narėms didelio masto tarptautinių renginių metu.
3. Vykdomasis direktorius įvertina valstybės narės pagal 1 dalį pateiktą prašymą ir gali patvirtinti Europolo operatyvinės paramos pajėgų dislokavimą ribotam laikotarpiui,

kuri galima pratęsti, atsižvelgdamas į operatyvinius poreikius ir turimus išteklius. Vykdomojo direktoriaus sprendimas grindžiamas rizikos vertinimu.

4. Vykdomajam direktoriui patvirtinus valstybės narės pagal 1 dalį pateiktą prašymą, ta valstybė narė ir Europolas kartu susitaria dėl Europolo operatyvinės paramos pajėgų dislokavimo sąlygų. Į valstybę narę siunčiami Europolo darbuotojai ir deleguotieji nacionaliniai ekspertai veikia pagal šį reglamentą, visų pirma 4 straipsnio 5 dalį, ir pagal valstybės narės, į kurios teritoriją dislokuojamos pajėgos, nacionalinės teisės aktus.
5. Išimtiniais skubos atvejais, kai Europolo operatyvinės paramos pajėgas valstybės narės teritorijoje reikia dislokuoti nedelsiant, ta valstybė narė ir vykdomasis direktorius užtikrina, kad 1, 3 ir 4 dalyse nustatyti veiksmai būtų atlikti per 72 valandas.
6. Europolas sudaro valstybių narių ekspertų rezervą Europolo operatyvinės paramos pajėgų dislokavimo tikslais. Šis rezervas veikia kaip savo valstybėse narėse dirbančių ekspertų rezervas, kuriuo tuo tikslu gali nedelsdamas naudotis Europolas. Valstybės narės užtikrina, kad Europolo prašymu jų ekspertai, kaip deleguotieji nacionaliniai ekspertai, galėtų būti pasitelkiami kaip Europolo dislokuojamos operatyvinės paramos pajėgos.
7. Valstybė narė, kurios teritorijoje Europolas dislokuoja operatyvinės paramos pajėgas, laikydamosi 4 dalyje nurodytų sutartų sąlygų:
 - a) nedelsdama teikia Europolui visą svarbią informaciją, kai įmanoma, laikydamosi savo nacionalinės teisės aktų, suteikdama į jos teritoriją siunčiamiems Europolo darbuotojams ir deleguotiesiems nacionaliniams ekspertams tiesioginę prieigą prie nacionalinėse duomenų bazėse saugomos informacijos;
 - b) naudojasi analitinio, operatyvinio, techninio ir kriminalistinio pobūdžio parama, kurią teikia jos teritorijoje dislokuoti Europolo darbuotojai;
 - c) sudaro sąlygas jos teritorijoje dislokuotiems Europolo darbuotojams ir deleguotiesiems nacionaliniams ekspertams dalyvauti taikant tyrimo priemones.
8. Vykdomasis direktorius per savo nacionalinį padalinį gali pasiūlyti valstybės narės kompetentingoms institucijoms tos valstybės narės teritorijoje dislokuoti Europolo operatyvinės paramos pajėgas, jeigu vykdomasis direktorius mano, kad tai padėtų vykdyti nusikaltimų, su kuriais yra susiję Europolo tikslai, prevenciją ar su jais kovoti.
9. Valdyba priima įgyvendinimo taisyklės dėl pasirengimo Europolo operatyvinės paramos pajėgų dislokavimui ir jo įgyvendinimui, įskaitant ekspertų, kurie turi būti įtraukti į rezervą, skaičių ir aprašymus bei visus vėlesnius jų pakeitimus.
10. Šis straipsnis taikomas *mutatis mutandis*, jeigu Europolo operatyvinės paramos pajėgos dislokuojamos trečiojoje šalyje, kaip nurodyta 25 straipsnio 1 dalies a, b arba c punkte.

* 2019 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1896 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, kuriuo panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1052/2013 ir (ES) 2016/1624 (OL L 295, 2019 11 14, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj>).“;

- 5) 18 straipsnio 2 dalies d punktas pakeičiamas taip:

„d) sudarant palankesnes sąlygas valstybėms narėms, Europolui, kitoms Sąjungos įstaigoms, trečiosioms šalims, tarptautinėms organizacijoms ir privatiems subjektams keisti informacija, be kita ko, naudojant programą SIENA;“;

6) I priedas iš dalies keičiamas taip:

a) šešta įtrauka („neteisėtas imigrantų gabenimas“) pakeičiama taip:

„- neteisėtas migrantų gabenimas,“

b) įrašoma ši įtrauka:

„- Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimai“.

V skyrius

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

10 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

FINANSINĒ TEISĒS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA „AGENTŪROS“

1.	PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA	3
1.1.	Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas	3
1.2.	Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys).....	3
1.3.	Pasiūlymas susijęs su:	3
1.4.	Tikslas (-ai)	3
1.4.1.	Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai).....	3
1.4.2.	Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)	4
1.4.3.	Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis	10
1.4.4.	Veiklos rezultatų rodikliai.....	10
1.5.	Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas	12
1.5.1.	Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį	12
1.5.2.	Sajungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pavyzdžiui, koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sajungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmais.	13
1.5.3.	Panašios patirties išvados.....	14
1.5.4.	Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis	14
1.5.5.	Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą.....	15
1.6.	Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis.....	16
1.7.	Planuojamas (-i) biudžeto vykdymo metodas (-ai)	16
2.	VALDYMO PRIEMONĖS.....	17
2.1.	Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės.....	17
2.2.	Valdymo ir kontrolės sistema (-os).....	17
2.2.1.	Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas	17
2.2.2.	Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)	18
2.2.3.	Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą).....	18
2.3.	Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės	20
3.	NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS	20
3.1.	Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)	20
3.2.	Numatomas poveikis išlaidoms	21

3.2.1.	Numatomo poveikio išlaidoms santrauka	21
3.2.2.	Numatomas poveikis Europolo asignavimams	22
3.2.3.	Numatomas poveikis Europolo žmogiškiesiems ištekliams	24
3.2.4.	Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa	28
3.2.5.	Trečiųjų šalių įnašai	28
3.3.	Numatomas poveikis pajamoms	29

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA „AGENTŪROS“

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl policijos bendradarbiavimo neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis prevencijos, nustatymo ir tyrimo srityje stiprinimo ir Europolo paramos tokių nusikaltimų prevencijai ir kovai su jais didinimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2016/794.

Šis pasiūlymas dėl reglamento dėl kovos su neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis yra nuoseklaus dokumentų rinkinio, kuris taip pat apima pasiūlymą dėl direktyvos dėl padėjimo neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi prevencijos ir kovos su tokia veikla, dalis. Šiais pasiūlymais kartu siekiama modernizuoti kovos su neteisėtu migrantų gabenimu teisinę sistemą, užtikrinant, kad turėtume reikiamų teisinių ir operatyvinių priemonių, kuriomis būtų galima reaguoti į naujus neteisėtai žmones gabenančių asmenų *modus operandi*, kaip nustatyta praėjusių metų spalio 17 d. paskelbtoje 2024 m. Komisijos darbo programoje.

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys)

Politikos sritis: vidaus reikalai

Veikla: saugumas

12 10 01: Europolas

1.3. Pasiūlymas susijęs su:

nauju veiksmu

nauju veiksmu, kai bus įgyvendintas bandomasis projektas ir (arba) atlikti parengiamieji veiksmai²⁷

esamo veiksmo galiojimo pratęsimu

vieno ar daugiau veiksmų sujungimu arba nukreipimu į kitą / naują veiksmą

1.4. Tikslas (-ai)

1.4.1. Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai)

Reaguojant į neatidėliotinus operatyvinius poreikius ir į nustatytas kovos su neteisėtu migrantų gabenimu spragas, Komisijos 2024 m. darbo programoje paskelbta, kad ji siūlys modernizuoti kovos su neteisėtu migrantų gabenimu teisinę sistemą, siekdama užtikrinti, kad turėtume reikiamas teises ir operatyvines priemones, kad galėtume reaguoti į naują neteisėto migrantų gabenimo tarpininkų *modus operandi* (žr. COM(2023) 638 *final*). Tai buvo padaryta po Pirmininkės U. von der Leyen paskelbtų susijusių pranešimų apie Sąjungos padėtį 2023 m. Tikimasi, kad dėl šios teisėkūros iniciatyvos pagerės kova su neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis, nes visų pirma bus padidinta Europolo parama valstybėms narėms kovojant su

²⁷

Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

neteisėtu migrantų gabenimu, prekyba žmonėmis ir kitomis susijusiomis nusikalstamumo formomis, patenkančiomis į Europolo įgaliojimų sritį.

Bendrieji šios teisėkūros iniciatyvos tikslai yra susiję su Sutartyje įtvirtintais tikslais:

1. Europolas turi remti ir stiprinti valstybių narių teisėsaugos institucijų veiksmus bei jų tarpusavio bendradarbiavimą vykdant sunkių nusikaltimų, darančių poveikį dviem ar daugiau valstybių narių, terorizmo ir kitų Sąjungos politikos bendrus interesus pažeidžiančių nusikaltimų prevenciją ir kovojant su jais²⁸;
2. stiprinti policijos tarnybų bendradarbiavimą užkardant, išaiškinant ir tiriant nusikalstamas veikas, kuriame dalyvauja visos valstybių narių kompetentingos valdžios institucijos, įskaitant policijos, muitinės ir kitas specializuotas teisėsaugos tarnybas²⁹.

1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)

Konkretūs tikslai grindžiami pirmiau išdėstytais bendraisiais tikslais ir atspindi šio reglamento 1 straipsnyje aprašytą dalyką ir taikymo sritį:

1 konkretus tikslas. Stiprinti Europolą ir jo Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centrą, kuris veikia kaip pagrindinis ES lygmens tyrimo ir operatyvinių veiksmų bei strateginės analizės centras;

2 konkretus tikslas. Stiprinti valstybių narių, Europolo ir kitų Sąjungos agentūrų bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą;

3 konkretus tikslas. Stiprinti Europolą kaip ES kriminalinės informacijos apie neteisėtą migrantų gabenimą ir prekybą žmonėmis centrą ir visapusiškai plėtoti valstybių narių, Europolo, kitų ES agentūrų ir trečiųjų šalių keitimąsi informacija;

4 konkretus tikslas. Suteikti Europolui reikiamų priemonių, reikalingų siekiant užkirsti kelią neteisėtam migrantų gabenimui ir kitiems nusikaltimams, su kuriais yra susiję Europolo tikslai, ir su jais kovoti.

1 konkretus tikslas. Stiprinti Europolą ir jo Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centrą (EMSC), kuris veikia kaip pagrindinis ES lygmens tyrimo ir operatyvinių veiksmų bei strateginės analizės centras

Siekama sustiprinti Europolą ir jo EMSC, kuris veikia kaip pagrindinis centras nustatant ES lygmens strateginius ir operatyvinius veiksmus kovos su neteisėtu migrantų gabenimu srityje. ES masto strateginė analizė ir grėsmių vertinimai, kuriuose dalyvaus kitos ES agentūros, įskaitant *FRONTEX* ir Eurojustą, padės veiksmingiau remti šioje srityje nustatytus Tarybos ir agentūrų prioritetus, visų pirma įgyvendinant Europos kovos su nusikalstamumo grėsmėmis daugiadalykės platformos (EMPACT) iniciatyvą, o valstybių narių vadovaujamiems tyrimo ir operatyviniams veiksams bus naudinga regionu lygmeniu atliekama tikslinė analizė, grindžiama valstybių narių ir agentūrų teikiama informacija ir žvalgybos duomenimis.

²⁸ SESV 88 straipsnis.

²⁹ SESV 87 straipsnis.

Siekiant šio tikslo, reikės papildomų išteklių naujoms strateginėms ir veiklos užduotims, nurodytoms atitinkamai šio reglamento 5 ir 6 straipsniuose, vykdyti:

padidinti tyrimo specialistų ir duomenų analitikų, visų pirma dirbančių Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centre, **skaičių**, taip siekiant **padidinti Europolo remiamų operatyvinių darbo grupių skaičių**³⁰ ir kitų tyrimų, susijusių su organizuotu neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis bei su šia veikla susijusiais bendrininkų vykdomais ir pirminiais nusikaltimais, taip pat kilmės, tranzito ir paskirties šalyse veikiančių operatyvinės paramos tarnybų skaičių. **Sudėtingi neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis tinklų tyrimai turi apimti visus nusikalstamos veiklos aspektus**: tiek, logistikos, tiek finansų, tiek skaitmeninius. Europolas taip pat turėtų užtikrinti glaudesnę savo operatyvinių tarnybų bendradarbiavimą su nacionalinėmis tyrimo grupėmis ir užtikrinti, kad jis turėtų pajėgumų padėti valstybių narių institucijoms vietos mastu taikyti tyrimo priemones;

padidinti OSINT / socialinių tinklų stebėsenos specialistų, teikiančių atvirųjų šaltinių ir socialinių tinklų stebėsenos, socialinių tinklų analizės ir susijusias operatyvines ekspertų paslaugas, **skaičių**, taip padedant valstybėms narėms atlikti tyrimus ir taikyti prevencines priemones, susijusias su organizuotu neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis, vykstančiais kilmės, tranzito ir (arba) paskirties šalyse. Europolas turėtų sugebėti **skatinti tikruoju laiku ir kokybiškai tvarkyti informaciją, surinktą** internete įgyvendinant valstybių narių tyrimo priemones;

padidinti teismo ekspertizės, iššifavimo ir duomenų specialistų, galinčių išgauti ir tvarkyti didelius ir sudėtingus duomenų rinkinius, renkamus kilmės, tranzito ir paskirties šalyse, įskaitant valstybes nares ir trečiąsias šalis, **skaičių**. Siekiant užtikrinti teisėtai surinktų biometrinių duomenų naudojimą ir sukurti naujus sudėtingų duomenų, kurie dažniau nei anksčiau gaunami už ES ribų, analizės modelius, **reikia užtikrinti prieigą prie tikrojo laiko kokybiškų duomenų ir jų tvarkymą, taip pat susijusias duomenų mokslo srities žinias**. Europolas taip pat turėtų užtikrinti glaudesnę šių operatyvinių tarnybų bendradarbiavimą su nacionalinėmis tyrimo grupėmis ir užtikrinti, kad jis turėtų pajėgumų teikti vietos mastu tyrimo priemones taikančioms valstybių narių institucijoms teismo ekspertizės, iššifavimo ir duomenų specialistų paslaugas.

2 konkretus tikslas. Stiprinti valstybių narių, Europolo ir kitų Sąjungos agentūrų bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą

Reaguojant į nustatytus trūkumus, susijusius su nepakankamu tarpžinybiniu bendradarbiavimu ir nepakankamu vadovavimu ir koordinavimu kovojant su neteisėtu migrantų gabenimu ES lygmeniu, **siekama sukurti veiksmingo tarpžinybinio bendradarbiavimo, vadovavimo ir koordinavimo tiek strateginiu, tiek operatyviniu lygmenimis valdymo struktūrą**. Kadangi neteisėtas migrantų gabenimas ir prekyba žmonėmis yra itin tarpvalstybinio pobūdžio nusikaltimai, su kuriais paprastai būna susiję kitų rūšių sunkūs nusikaltimai, kaip antai pinigų plovimas ar dokumentų klastojimas, bus sustiprintos Europolo išskirtinės galimybės papildyti

³⁰

2022 m. Europolas padėjo atlikti iš viso 195 prioritetinius neteisėto migrantų gabenimo tyrimus, įskaitant 9 operatyvinių darbo grupių tyrimus. Susijusias paslaugas daugiausia teikė 34 EMSC darbuotojai, kurie daugiausia dirbo agentūros būstinėje. Reikia papildomų išteklių, kad būtų galima padidinti remiamų neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis tyrimų, įskaitant regioninių operatyvinių darbo grupių atliekamų tyrimus, skaičių. Apskritai operatyvinės darbo grupės yra lanksti priemonė, o jų darbo trukmė ir dydis labai skiriasi. Operatyvinės darbo grupės yra ilgalaikiai projektai, kuriems reikia daug išteklių (šiose grupėse dirba nuo 4 iki 150 darbuotojų) ir kurie priklauso nuo konkrečioms atvejams būdingų sąlygų ir grėsmių (pvz., tokios grupės gali būti kuriamos reaguojant į grėsmę gyvybei).

nusikaltimo vaizdą kryžminiu būdu patikrinta valstybių narių, trečiųjų šalių ir atitinkamų tarptautinių organizacijų arba kitų valstybių narių vardu veikiančių ES agentūrų pateikta turima informaciją ir žvalgybos duomenimis, todėl Europolas galės geriau remti valstybių narių pastangas kovojant su neteisėtu migrantų gabenimu.

Siekiant šio tikslo, reikės papildomų išteklių naujoms strateginėms ir veiklos užduotims, nurodytoms atitinkamai šio reglamento 5 ir 6 straipsniuose, vykdyti:

turto sekimo ir finansų tyrimų specialistai ir analitikai: teiks turto sekimo, finansų srities ekspertinių žinių ir susijusias analizės paslaugas, padėdami valstybėms narėms atlikti tyrimus, susijusius su organizuotu neteisėtu migrantų gabenimu, prekyba žmonėmis ir su šia veikla susijusiais nusikaltimais, ir **gerinti galimybes areštuoti ir konfiskuoti nusikalstamu būdu įgytas pajamas** kilmės, tranzito ir paskirties šalyse, įskaitant valstybes nares ir trečiąsias šalis³¹.

Strateginės analizės ir duomenų specialistai: remis valstybių narių tyrimus, strateginių ir operatyvinių prioritetų nustatymą, nusikalstamumo prevenciją ir organizuoto neteisėto migrantų gabenimo ir susijusių nusikaltimų nusikalstamumo tendencijų stebėseną, teikdami strateginės analizės paslaugas kilmės, tranzito ir paskirties šalyse, įskaitant valstybes nares ir trečiąsias šalis. Europolas turėtų turėti pajėgumų padėti valstybių narių institucijoms atlikti grėsmių vertinimus, ankstyvojo perspėjimo ir signalų bei jų aptikimo analizę, rizikos vertinimus ir rengti kitas strateginės analizės ataskaitas.

3 konkretus tikslas. Stiprinti Europolą kaip ES kriminalinės informacijos apie neteisėtą migrantų gabenimą ir prekybą žmonėmis centrą ir visapusiškai plėtoti valstybių narių, Europolo, kitų ES agentūrų ir trečiųjų šalių keitimąsi informacija

Reaguojant į nustatytą spragą, susijusią su nepakankamu valstybių narių ir Europolo dalijimusi informacija apie neteisėtą migrantų gabenimą, siekiama sustiprinti Europolo, kaip ES kriminalinės informacijos apie neteisėtą migrantų gabenimą centro funkcijas. Tokiu būdu ir laikydamasis 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2023/977 dėl valstybių narių teisėsaugos institucijų keitimosi informacija, kuria panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2006/960/TVR, **Europolas teiks veiksmingą techninę paramą valstybėms narėms, kad jos galėtų naudoti programą SIENA kaip numatytąjį ryšių kanalą.** Vykdydamas savo įgaliojimus ir laikydamasis esamų apsaugos priemonių bei ES sąveikumo sistemos principų, **Europolas galės nuosekliau ir išsamiau naudotis informacija, laikoma tiek vidaus, tiek išorės duomenų bazėse,** kaip antai TVR srities didelės apimties IT sistemose. **Naudojantis biometrine informacija** bus užtikrinamas veiksmingesnis ir tikslingesnis Europolo veiklos koordinavimas ir indėlis į valstybių narių veiksmus.

Padėdamas siekti šio tikslo, Europolas turėtų:

Programos SIENA srityje:

³¹ - Šiuo metu ES konfiskuojama mažiau nei 2 proc. nusikalstamu būdu įgytų pajamų, o neteisėtas migrantų gabenimas tampa viena iš pelningiausių organizuotų nusikalstamų grupių neteisėtos veiklos formų. Tiriant organizuoto nusikalstamumo atvejus, tuo pačiu metu vykdomi finansų tyrimai turėtų tapti taisykle, o ne išimtimi. Todėl Europolas turėtų turėti pajėgumų valstybių narių institucijoms tyrimo priemonių taikymo metu teikti turto sekimo ir finansų tyrimų paslaugas.

remti SIENA saityno paslaugų diegimą valstybėse narėse ir kitų atitinkamų operatyvinio bendradarbiavimo partnerių infrastruktūroje; **užtikrinti didelio masto SIENA paslaugų prieinamumą (99,9 proc.);**

remti šios sistemos paslaugų naudojimą ir poveikį pradinės grandies paslaugoms (pvz., vertimo raštu, objektų atpažinimo, universalus pranešimų formato paslaugoms) ir galutinės grandies paslaugoms (pvz., duomenų analizės platformos, bendros operatyvinės analizės koncepcijos);

toliau išnaudoti SIENA aprėptį integruojant šią sistemą į kompleksinę informacijos struktūrą (pvz., panaudojant SIENA duomenis EIS (Europolo informacinėje sistemoje) ir pagalbinėse biometriniuose priemonėse) ir nustatyti specialią paramą plačios naudotojų bendruomenės (už neteisėtą migrantų gabenimą atsakingų nacionalinių padalinių) poreikiams tenkinti ir teikti tinkamą paramą valstybėms narėms ir atitinkamoms veiklą vykdančioms trečiosioms šalims.

Šiuo tikslu reikėtų papildomų darbuotojų (įskaitant tam tikrą skaičių rangovų), visų pirma tam, kad jie galėtų dirbti reikalavimų, struktūros, saugumo, duomenų apsaugos, plėtojimo, projektų valdymo ir naujų pajėgumų priežiūros srityse.

Biometrijos srityje:

svarbus naujos automatinės pirštų atspaudų identifikavimo sistemos (AFIS) atnaujinimas (veikimo, funkcijų, išplečiamumo) / įsigijimas padedant įgyvendinti su neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis susijusią iniciatyvą (kartu su ES sąveikumo iniciatyva);

naujos veidų atpažinimo priemonės (FACE) veikimo ir funkcijų tobulinimas, visiškai AFIS ir naujos priemonės FACE integravimas į Europolo duomenų valdymo procesus;

pagerinti esamus biometrinių duomenų procesus, kad būtų galima visapusiškai naudoti biometrinius duomenis ir sumažinti rankinio darbo dalį;

plėtoti gebėjimus tvarkyti DNR analites;

peržiūrėti EIS, SIENA ir biometrinių duomenų priėmimo funkcijas;

sukurti **biometrinių duomenų paieškos EIS** ir užklausų teikimo Europolo sistemose (QUEST) funkciją;

atnaujinti biometrinių duomenų analizės portalą; Peržiūrėti biometrinių duomenų peržiūros ir saugojimo reikalavimus / įtraukti juos į visas priemones.

Šiais tikslais:

reikia papildomų darbuotojų, visų pirma vykdančių funkcijas, susijusias su naujų pajėgumų (funkcinių ir infrastruktūros) reikalavimais, struktūra, saugumu, duomenų apsauga, plėtojimu, projektų valdymu ir technine priežiūra.

Aparatinės ir programinės įrangos viešiesiems pirkimams finansuoti ir ribotam rangovų skaičiui samdyti, kiek tai susiję su SIENA modernizavimu ir biometrinių duomenų pajėgumų plėtojimu, būtinas finansavimas (biudžeto asignavimai). Atlikus plėtos darbus reikės nustatyti infrastruktūros ir programinės įrangos (pvz., licencijų) priežiūros ir paramos patyrusiems rangovams, visų pirma, dirbantiems biometriniu veiksmingumo srityje, biudžetą, kurį laikui bėgant reikės išlaikyti.

Finansavimas (biudžeto asignavimai), skirti teikti finansinę paramą valstybėms narėms prijungiant / integruojant SIENA saityno paslaugas.

4 konkretus tikslas. Suteikti valstybėms narėms priemonių, reikalingų siekiant užkirsti kelią neteisėtam migrantų gabenimui ir prekybai žmonėmis, taip pat kitiems nusikaltimams, su kuriais yra susiję Europolo tikslai, ir su jais kovoti.

Siekiami sustiprinti Europolo gebėjimus nedelsiant teikti operatyvinio, be kita ko, **techninio pobūdžio paramą valstybėms narėms** kovojant su neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis. Tokiu būdu valstybės narės galės visapusiškai išnaudoti naujai apibrėžtų operatyvinių darbo grupių, Europolo dislokuojamų operatyvinės paramos pajėgų, taip pat Europolo teikiamos techninio, kriminalistinio ir finansinio pobūdžio paramos galimybes.

Siekiant šio tikslo, reikia skirti papildomų lėšų, kad būtų galima:

laikinei įdarbinti deleguotuosius nacionalinius ekspertus³², padedančius valstybėms narėms pasitelkiant operatyvines darbo grupes vykdyti organizuoto neteisėto migrantų gabenimo ir susijusių nusikaltimų tyrimus tiek Europolo būstinėje, tiek kilmės, tranzito ir paskirties šalyse, įskaitant valstybes nares ir trečiąsias šalis;

padidinti pajėgų dislokavimui skirtą biudžetą, kad būtų galima dislokuoti operatyvinę paramą teikiančius Europolo darbuotojus ir pakviestuosius pareigūnus;

padidinti operatyvinėms darbo grupėms skiriamų dotacijų biudžetą³³;

padidinti EMPACT biudžeto dalį Europolo biudžete, kad būtų galima teikti didesnę paramą teikiant didelės vertės dotacijas, mažos vertės dotacijas³⁴ ir finansuoti strateginius bei operatyvinius posėdžius, susijusius su veikla, vykdoma pagal Tarybos priimtus EMPACT operatyvinių veiksmų planus, siekiant kovoti su (labai pavojingais) nusikaltėlių tinklais, susijusiais su neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis, taip pat su kitomis atitinkamomis nusikaltimų sritimis ir įgalinančiais daryti nusikaltimus, bei juos išardyti.

³² Nacionalinių ekspertų užduotys priklauso nuo operatyvinių poreikių ir apibrėžiamos veiklos planuose. Tačiau tai gali būti užduotys, susijusios su ekspertinių žinių teikimu atitinkamomis kalbomis, strategine ir operatyvine analize, OSINT stebėseną, turto sekimu / finansų tyrimais, kibernetiniais nusikaltimais, kompiuterių ekspertize, sekimo ir slapta tapatybe grindžiamomis operacijomis, dokumentų klastojimu ir kitomis konkrečiomis sritimis, kurios laikomos svarbiomis nacionalinėms tyrimo grupėms ir padeda valstybių narių institucijoms taikyti tyrimo priemones tiek vietoje, tiek dirbant Europolo būstinėje.

³³ Tikimasi, kad dėl specializuotų kovos su neteisėtu migrantų gabenimu padalinių kiekvienoje valstybėje narėje ir tiesioginio ryšio su SIENA įnašai, kaip ir operacijų bei operatyvinių darbo grupių skaičius bus daugiau nei dvigubai didesni.

³⁴ Siekdamas padidinti EMPACT teikiamos pagalbos valstybėms narėms lankstumą, Europolas nustatė dviejų rūšių dotacijomis grindžiamą finansavimo sistemą. I) Didelės vertės dotacijos skiriamos paskelbus tradicinį kvietimą teikti pasiūlymus su nustatytu paraiškų teikimo terminu tikslinei veiklai finansuoti, kaip nustatyta veiklos veiksmų planuose (OVP), o II) mažos vertės dotacijos skiriamos taikant neterminuotą procedūrą, kad operatyvinių darbo grupių veiklai, kuri yra aiškiai operacinio pobūdžio, būtų teikiamas trumpesnio laikotarpio finansavimas. Pastaraisiais metais EMPACT dotacijos tapo labai populiarios, o valstybės narės jomis naudojos vis dažniau, palankiai įvertindamos jų naudingumą remiant kovą su organizuotu nusikalstamumu ir siekiant rezultatų. Praėjusiais metais mažos vertės dotacijų finansinis paketas buvo išnaudotas 2022 m. lapkričio mėn., o šiais metais, jis buvo išnaudotas jau 2023 m. rugsėjo mėn. Abiem atvejais taip atsirado neužpildytas laikotarpis, turėjęs neigiamą poveikį Europolo galimybėms paremti valstybes nares ir valstybių narių galimybėms vykdyti tyrimus.

1.4.3. *Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis*

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų padaryti tiksliniams gavėjams (tikslinėms grupėms).

Šiuo pasiūlymu, kuriuo prisidedama prie nusikalstamo verslo modelio ir organizuoto nusikalstamumo struktūrų veiklos sutrikdymo, bus užkirstas kelias migrantų žūtims, sumažintas nesaugios ir neteisėtos migracijos mastas ir bus sudarytos palankesnės sąlygos sukurti tvarią ES migracijos politiką, taip pat užkirsti kelią žmonių išnaudojimui.

Šis pasiūlymas taip pat bus naudingas asmenims ir visai visuomenei, nes juo bus pagerintos Europolo galimybės remti valstybes nares kovojant su nusikalstamumu ir apsaugant ES piliečius.

Šiuo pasiūlymu administravimo institucijoms bus sukurta masto ekonomija, nes jį įgyvendinant numatomos veiklos poveikis ištekliams iš nacionalinio lygmens bus perkeltas į ES lygmenį. Dėl masto ekonomijos, kuri padės sutaupyti administracinių išlaidų, šis pasiūlymas bus tiesiogiai naudingas valstybių narių valdžios institucijoms.

1.4.4. *Veiklos rezultatų rodikliai*

Nurodyti pažangos ir pasiekimų stebėsenos rodiklius.

1 konkretus tikslas. Stiprinti Europolą ir jo Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centrą, kuris veikia kaip pagrindinis ES lygmens tyrimo ir operatyvinių veiksmų bei strateginės analizės centras

Bendrų kartu su kitomis ES agentūromis parengtų strateginių ataskaitų dėl neteisėto migrantų gabenimo skaičius / dalis [tikslas – 90 proc.].

Bendrų kartu su kitomis ES agentūromis parengtų veiklos ataskaitų dėl neteisėto migrantų gabenimo skaičius / dalis [tikslas – 70 proc.].

EMSC pateiktų veiklos ataskaitų skaičius.

EMSC paremtų operacijų skaičius.

2 konkretus tikslas. Stiprinti valstybių narių, Europolo ir kitų Sąjungos agentūrų bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą

Neteisėto migrantų gabenimo tyrimų, dėl kurių Europolas tuo pačiu metu padėjo atlikti finansų tyrimą, skaičius.

Ankstyvojo perspėjimo pranešimų, susijusių su neteisėtu migrantų gabenimu, skaičius.

Eurojusto koordinuojamų neteisėto migrantų gabenimo tyrimų, kai Eurojustas, atsižvelgdamas į teisinės galimybes, atliko Europolo informacijos paiešką, skaičius [bazinis rezultatas – 0, tikslas – 100 proc.].

Europolo koordinuojamų neteisėto migrantų gabenimo tyrimų, kai Europolas, atsižvelgdamas į teisinės galimybes, atliko Eurojustui pateiktos informacijos paiešką, skaičius [bazinis rezultatas – 0, tikslas – 100 proc.].

Su neteisėtu migrantų gabenimu susijusių SIENA pranešimų, kuriais apsikeitė Europolas ir FRONTEX, skaičius.

Su neteisėtu migrantų gabenimu susijusių SIENA pranešimų, kuriais apsikeitė Europolas ir Eurojustas, skaičius.

Europolo remiamų naujų JTG neteisėto migrantų gabenimo klausimais skaičius.

3 konkretus tikslas. Stiprinti Europolą kaip ES kriminalinės informacijos apie neteisėtą migrantų gabenimą ir prekybą žmonėmis centrą ir visapusiškai plėtoti valstybių narių, Europolo, kitų ES agentūrų ir trečiųjų šalių keitimąsi informacija

Nacionalinių specializuotų tarnybų, prisijungusių prie SIENA, skaičius [tikslas – 27].

Imigracijos ryšių palaikymo pareigūnų trečiosiose šalyse, prisijungusiose prie SIENA, dalis [tikslas – 100 proc.].

Iš imigracijos ryšių palaikymo pareigūnų trečiosiose šalyse gautų SIENA pranešimų dalis [tikslas – 100 proc.].

SIENA pranešimų, susijusių su neteisėtu migrantų gabenimu ir asmens bylų, kurių biometriniai duomenys yra susieti, dalis [tikslas nenustatytas].

Valstybių narių viena kitai išsiųstų SIENA pranešimų, susijusių su neteisėtu migrantų gabenimu, kurių kopijos buvo pateiktos Europolui, dalis [2019 m. bazinis rezultatas – 48 proc., tikslas – 90 proc.].

Europolo gautų ir atlikus kryžminę patikrą patikrintų valstybių narių viena kitai išsiųstų SIENA pranešimų, susijusių su neteisėtu migrantų gabenimu, dalis [tikslas – 100 proc.].

Europolo gautų ir atlikus kryžminę patikrą patikrintų valstybių narių viena kitai išsiųstų SIENA pranešimų, susijusių su neteisėtu migrantų gabenimu ir dėl kurių buvo sukurta sąsaja, dalis [tikslas nenustatytas].

Europolo gautų ir atlikus kryžminę patikrą patikrintų valstybių narių viena kitai išsiųstų SIENA pranešimų, susijusių su neteisėtu migrantų gabenimu ir kuriuose buvo pateikta biometrinė informacija, kurią Europolas naudojo kryžminėms patikroms atlikti, dalis [tikslas – 100 proc.].

Europolo gautų ir atlikus kryžminę patikrą patikrintų valstybių narių viena kitai išsiųstų SIENA pranešimų, susijusių su neteisėtu migrantų gabenimu, kuriuose buvo pateikta biometrinė informacija, kurią Europolas naudojo kryžminėms patikroms atlikti ir dėl kurių buvo sukurta sąsaja, dalis [tikslas nenustatytas].

Naujų asmens bylų, susijusių su neteisėtu migrantų gabenimu, kurias valstybės narės įkėlė į Europolo informacinę sistemą, skaičius. Tų asmens bylų, kurios buvo įkeltos kartu su biometriniais duomenimis, dalis.

Naujų neteisėto migrantų gabenimo atvejų skaičius [2022 m. bazinis rezultatas – 4 889; tikslas nenustatytas].

Naujų neteisėtu migrantų gabenimu įtariamų asmenų skaičius [2019 m. bazinis rezultatas – 10 989; tikslas nenustatytas].

Europolo prašymų pradėti neteisėto migrantų gabenimo tyrimą skaičius [tikslas nenustatytas].

4 konkretus tikslas. Suteikti valstybėms narėms priemonių, reikalingų siekiant užkirsti kelią neteisėtam migrantų gabenimui ir kitiems nusikaltimams, su kuriais yra susiję Europolo tikslai, ir su jais kovoti

EMSC koordinuotų / remtų (bendrų) veiksmų dienų skaičius.

Sukurtų su neteisėtu migrantų gabenimu susijusių operatyvinių darbo grupių skaičius.

Sukurtų su prekyba žmonėmis susijusių operatyvinių darbo grupių skaičius.

Nustatytų aktyvių didelės vertės taikinių skaičius [2022 m. rezultatas – 24; tikslas nenustatytas] / už neteisėtą migrantų gabenimą ir prekybą žmonėmis suimtų arba sutrikdytų didelės vertės taikinių skaičius.

Valstybių narių, dalyvavusių kovos su neteisėtu migrantų gabenimu arba prekyba žmonėmis darbo grupėje, skaičius.

Dislokuotų pakviestųjų pareigūnų skaičius (dislokavimo mėnesių skaičius).

Atrinktų trumpai dirbusių deleguotųjų nacionalinis ekspertų skaičius.

Prašymų ir dislokuotų operatyvinę paramą, susijusių su neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis, teikusių asmenų skaičius.

ES internetinės informacijos žymėjimo padalinio (EU IRU) įvertinto turinio, susijusio su neteisėtu migrantų gabenimu, prekyba žmonėmis ir kitais susijusiais nusikaltimais, apimtis.

Operatyvinių darbo grupių gautų paraiškų dėl dotacijų, susijusių su neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis sritimis, skaičius.

Operatyvinių veiksmų, parengtų ir remtų pagal atitinkamus EMPACT operatyvinių veiksmų planus, skaičius.

Pateiktų, išnagrinėtų ir patenkintų paraiškų dėl EMPACT dotacijų (didelės ir mažos vertės) skaičius, išsamiai nurodant sumą, skirtą paraiškoms, susijusioms su neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis.

Vadovaudamasis Finansinio pagrindų reglamento 28 straipsniu ir siekdamas užtikrinti patikimą finansų valdymą, Europolas jau stebi tikslų įgyvendinimo pažangą remdamasis veiklos rezultatų rodikliais. Šiuo metu agentūra taiko 18 pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių, kurie papildomi kitais 56 bendrų veiklos rezultatų rodikliais. Šie rodikliai, pateikiami Europolo konsoliduotoje metinėje veiklos ataskaitoje, apima aiškia tikslu įgyvendinimo iki metų pabaigos stebėseną ir palyginimą su ankstesniais metais. Priėmus šį pasiūlymą, šie rodikliai prireikus bus pritaikyti.

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

Kad teisėkūros iniciatyva, visų pirma susijusi su 3 konkrečiu tikslu, būtų pradėta įgyvendinti, ES ir nacionaliniu lygmenimis reikia techninių ir procedūrinių priemonių, kurios turėtų būti pradėtos taikyti, kai įsigalios persvarstytas teisės aktas.

i) valstybės narės ne vėliau kaip iki 2024 m. gruodžio 12 d. turi įvykdyti Direktyvoje dėl keitimosi informacija nustatytus įpareigojimus dėl jų nacionaliniuose bendruose kontaktiniuose punktuose (BKP) veikiančių keitimosi informacija apie nusikalstamą veiką mainų platformų visiško sąveikumo ir sklandaus jų bylų valdymo sistemų veikimo.

ii) 2025–2027 m. laikotarpiu valstybės narės palaipsniui atnaujins savo vidaus veiklos procesus ir atitinkamai įdiegs ryšių priemones (sąsajas su SIENA) ir priemones (duomenų įkėlimo programas ir QUEST priemonę) tiek centralizuotai (BKP, specializuotuose nacionaliniuose padaliniuose), tiek vietos lygmeniu (imigracijos pareigūnai trečiosiose šalyse), taip siekdamos pagerinti keitimosi informacija apie neteisėtą migrantų gabenimą veiksmingumą ir gebėjimą teikti Europolui informaciją tiek masiniu būdu, tiek vykdomo tyrimo metu, taip pat naudojimąsi su šiuo klausimu susijusia Europolo informacija. Atliekant tokius atnaujinimus ir patobulinimus daugiau dėmesio būtų skiriama biometriniams duomenims.

Europolas atnaujins savo techninius pajėgumus tiek biometrinių duomenų, tiek keitimosi informacija srityse (žr. konkrečius veiksmus, numatytus pagal 3 konkretų tikslą).

iii) iki 2026 m.: bus atnaujinti AFIS ir FACE bei DNR pajėgumai.

iv) iki 2027: bus automatizuoti biometrinių duomenų procesai, biometrinių duomenų gavimas, be kita ko, naudojant SIENA, biometrinių duomenų analizės portalą ir QUEST.

Ilgainiui, atsižvelgiant į didėjančią Europolo paslaugų paklausą, turėtų būti proporcingai didinami atitinkami išteklių, visų pirma žmogiškieji išteklių.

Pradėjus taikyti šią iniciatyvą, vykdoma veikla bus plėtojama laipsniškai, atsižvelgiant į numatomą laipsnišką Europolo paslaugų bei vykdomos veiklos paklausos didėjimą, taip pat į laiką, kurio reikia naujiems ištekliams panaudoti.

1.5.2. *Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pavyzdžiui, koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmis.*

Organizuoto nusikalstamumo struktūros, galinčios vykdyti sudėtingas operacijas, apimančias visas neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis paslaugas, **yra labai pavojingos Europos saugumui**. Europos Sąjungos sunkių formų ir organizuoto nusikalstamumo grėsmių vertinimo (ES SOCTA) duomenimis, maždaug **50 proc. neteisėto migrantų gabenimo tinklų vykdo įvairių rūšių nusikalstamą veiklą**, kuri taip pat yra susijusi su prekyba žmonėmis, prekyba narkotikais, sukčiavimu akcizų srityje, neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais ir pinigų plovimu. Ši nusikalstama veikla taip pat yra tarpvalstybinio pobūdžio. Todėl negalima veiksmingai su ja kovoti vien nacionalinio lygmens veiksmis. Todėl, siekdamos kovoti su šių sunkių nusikaltimų keliamomis grėsmėmis, valstybės narės nusprendžia bendradarbiauti ES lygmeniu, visų pirma pasitelkdamos Europos kovos su nusikalstamumo grėsmėmis daugiadalykę platformą (EMPACT)³⁵.

Be to, dėl kintančių grėsmių saugumui, kurių kyla dėl nusikaltėlių naudojimosi **skaitmeninės pertvarkos**, globalizacijos ir judumo teikiamais privalumais, **nacionalinių teisėsaugos institucijų darbui taip pat reikia veiksmingos ES lygmens paramos**. ES lygmens veiksmai

35

<https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-statistics/empact>

yra veiksmingas ir efektyvus būdas padidinti valstybėms narėms kovojant su neteisėtu migrantų gabenimu, kuris tebėra rimta problema, kurią reikia nuolat, suderintai ir kolektyviai spręsti, teikiamą paramą.

Šiuo pasiūlymu ES lygmeniu bus sukurta reikšminga masto ekonomija, nes juo užduotys ir paslaugos, kurios ES lygmeniu gali būti atliekamos ir teikiamos veiksmingiau, bus perkeltos iš nacionalinio lygmens į Europolą. Todėl šiame pasiūlyme numatomi veiksmingi būdai, kaip spręsti uždavinius, kurių dėl jų tarpvalstybinio pobūdžio apskritai neįmanoma spręsti nacionaliniu lygmeniu.

1.5.3. *Panašios patirties išvados*

Šis pasiūlymas grindžiamas poreikiu spręsti **neteisėto migrantų gabenimo – dinamiškos, lanksčios ir vis sudėtingesnio pobūdžio nusikalstamos veiklos, darančios poveikį ES vidaus saugumui**, problemą.

Neteisėto migrantų gabenimo į ES ir jos viduje paslaugų rinka yra iki šiol neregėto masto, kuris didėja dėl atsirandančių ir stiprėjančių krizių, visų pirma ekonomikos nuosmukio, su klimato kaita susijusių ekstremaliųjų aplinkos situacijų, taip pat konfliktų ir demografinių problemų daugelyje kilmės šalių.

Neteisėtas migrantų gabenimas yra pasaulinio masto nusikaltimas, dėl kurio kyla pavojus migrantų gyvybėms ir pažeidžiamas tarptautinių sienų vientisumas. Tai **pelninga** organizuotų nusikalstamų grupuočių vykdoma **nusikalstama veikla**, dėl kurios pastaraisiais metais Europos Sąjungoje atsirado didelių humanitarinių ir saugumo problemų.

Dėl šių kintančių grėsmių saugumui nacionalinių teisėsaugos institucijų darbui reikia veiksmingos ES lygmens paramos.

Šis pasiūlymas taip pat grindžiamas patirtimi, įgyta įgyvendinant atnaujintą 2021–2025 m. ES kovos su neteisėtu migrantų gabenimu veiksmų planą, kuriuo sustiprinamas tolesnis ES valstybių narių ir ES teisėsaugos institucijų operatyvinis bendradarbiavimas ir keitimasis informacija, siekiant tirti neteisėto migrantų gabenimo tinklų veiklą ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už ją.

Be to, šiame pasiūlyme atsižvelgiama į Europos Audito Rūmų 2021 m. specialiojoje ataskaitoje „Europolo parama kovojant su neteisėtu migrantų gabenimu“ pateiktas rekomendacijas.

Ankstesnės Europolo įgaliojimų peržiūros ir didėjanti paslaugų paklausa valstybėse narėse bei esminis Europolo vaidmuo ES vidaus saugumo struktūroje taip pat aiškiai parodė, kad **Europolo užduotis reikia remti pakankamais finansiniais ir žmogiškaisiais ištekliais**.

1.5.4. *Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis*

Šiuo pasiūlymu reaguojama į kintančią saugumo padėtį, nes juo Europolas bus aprūpintas būtinais pajėgumais ir priemonėmis, kad galėtų veiksmingai remti valstybes nares kovojant su neteisėtu migrantų gabenimu, prekyba žmonėmis ir kitų rūšių sunkiais nusikaltimais. Šis pasiūlymas visiškai atitinka Pirmininkės U. von der Leyen **2023 m. pranešime apie Sąjungos padėtį paskelbtą ketinimą priimti naujus teisės aktus ir nustatyti naują valdymo struktūrą, padėsiančius kovoti su neteisėtai migrantus gabenančiais asmenimis**. Jis taip

pat visiškai atitinka **Komisijos 2024 m. darbo programą**, kurioje paskelbta teisėkūros iniciatyva iki 2023 m. pabaigos „modernizuoti kovos su neteisėtu migrantų gabenimu teisinę sistemą, siekiant užtikrinti, kad turėtume reikiamas teises ir operatyvines priemones, kad galėtume reaguoti į naujus neteisėto migrantų gabenimo tarpininkų *modus operandi*“. Galiausiai šis pasiūlymas visiškai atitinka **prieš spalio 26–27 d. vykusį Europos Vadovų Tarybos susitikimą visiems valstybių ar vyriausybių vadovams išsiųstą laišką**, kuriame Pirmininkė U. von der Leyen paskelbė, kad „Komisija kito mėnesio [lapkričio] pabaigoje pateiks pasiūlymą, kaip būtų galima atnaujinti mūsų teisės aktų sistemą ir taip sustiprini mūsų kolektyvinius veiksmus neteisėto migrantų gabenimo srityje, daug dėmesio skiriant maksimaliam Europolo poveikio išnaudojimui“.

Šis pasiūlymas taip pat visiškai atitinka DFP, nes juo remiama tam tikra kovos su neteisėtu žmonių gabenimu veikla, planuojama pagal 2023, 2024 ir 2025 m. Vidaus saugumo fondo teminės priemonės darbo programą. 2025 m. Komisija paskelbs kvietimą teikti paraiškas, pagal kuriais įgyvendinamais projektais bus siekiama stiprinti neteisėto migrantų gabenimo prevenciją ir kovoti su šia veikla sukuriant bendras operatyvines partnerystes. Šiomis partnerystėmis bus stiprinamas struktūrinis dalyvaujančių valstybių narių ir trečiųjų šalių teisėsaugos, teisminių institucijų ir kitų atitinkamų tarnybų bendradarbiavimas.

Šiuo pasiūlymu prisidedama prie nusikalstamo verslo modelių išardymo ir padedama siekti ES saugumo sąjungos strategijos tikslų, taip pat įgyvendinti 2021–2025 m. ES kovos su organizuotu nusikalstamumu strategiją ir 2021–2025 m. Kovos su prekyba žmonėmis strategiją, kurios bus įgyvendinamos užtikrinant visapusišką sąveiką.

Tvirtos Europos atsako į neteisėtą migrantų gabenimą ES viduje ir už jos ribų užtikrinimas yra esminis **naujame migracijos ir prieglobsčio pakte** nustatyto visapusiško požiūrio į migraciją aspektas.

Šiuo pasiūlymu taip pat bus sukurta **sinergija su Sąjungos agentūrų**, visų pirma su Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros, Eurojusto ir, kai tinkama, kitų atitinkamų Sąjungos organų ar agentūrų, **veikla** ir bus apskritai stiprinamas bendradarbiavimas su Europolu, atsižvelgiant į atitinkamus šių subjektų įgaliojimus ir kompetenciją.

1.5.5. Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant persikirstymo mastą

Nuo 2022 m. ir nuo paskutinės Europolo įgaliojimų peržiūros vyrauja agentūros duomenų srautų eksponentinio augimo ir jos paslaugų paklausos didėjimo tendencija, todėl metinis biudžetas ir darbuotojų skaičius didėja viršijant iš pradžių numatytą lygį. Kadangi šiuo pasiūlymu į Europolo reglamentą bus įtraukta naujų svarbių užduočių, o kitos užduotys ir priemonės bus patikslintos, kodifikuotos ir išsamiai išdėstytos, taip pagal sutartis išplečiant Europolo pajėgumus, jo vykdymo negalima užtikrinti nekintančio dydžio ištekliais. Todėl šį pasiūlymą reikia paremti sustiprintais finansiniais ir žmogiškaisiais ištekliais.

Papildomų finansinių išteklių poveikis biudžetui bus iš dalies pasiektas pasinaudojant marža ir kompensuojant biudžeto lėšas iš Sienų valdymo ir vizų priemonės ir Vidaus saugumo fondo programų.

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis

trukmė ribota

- pasiūlymas (iniciatyva) galioja nuo MMMM [MM DD] iki MMMM [MM DD]
- finansinis poveikis nuo MMMM iki MMMM

trukmė neribota

- įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo 2025 iki 2027 m.,
- vėliau – visuotinis taikymas.

1.7. Planuojamas (-i) biudžeto vykdymo metodas (-ai)³⁶

Tiesioginis valdymas, vykdomas Komisijos:

- vykdomųjų įstaigų

Pasidalijamasis valdymas su valstybėmis narėmis

Netiesioginis valdymas, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

- tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);

- EIB ir Europos investicijų fondui;

- 70 ir 71 straipsniuose nurodytoms įstaigoms;

- viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms;

- įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, tiek, kiek joms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;

- įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurioms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;

- atitinkamame pagrindiniame akte nurodytoms įstaigoms arba asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį.

Pastabos

³⁶ Informacija apie biudžeto valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“ <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas

Šio pasiūlymo stebėsenos ir ataskaitų teikimo tvarka bus grindžiama Europolo reglamente³⁷ ir Finansiniame reglamente³⁸ išdėstytais principais ir vadovaujantis bendroju požiūriu į decentralizuotas agentūras³⁹.

Europolas kasmet Komisijai, Europos Parlamentui ir Tarybai turi nusiųsti bendrąjį programavimo dokumentą, apimančią daugiametę ir metinę darbo programas ir išteklių programavimą. Šiame dokumente išdėstomi tikslai, numatomi rezultatai ir veiklos rezultatų rodikliai tikslų įgyvendinimo pažangai ir rezultatams stebėti. Europolas taip pat privalo valdybai pateikti konsoliduotąją metinę veiklos ataskaitą. Šioje ataskaitoje visų pirma pateikiama informacija apie pasiektus tikslus ir rezultatus, išdėstyti bendrajame programavimo dokumente. Ši ataskaita taip pat turi būti siunčiama Komisijai, Europos Parlamentui ir Tarybai.

Be to, kaip nurodyta Europolo reglamento 68 straipsnyje, Komisija ne vėliau kaip 2027 m. birželio 29 d. turi pavesti atlikti Europolo įvertinimą ir vėliau jį rengti kas penkerius metus. Jo metu bus vertinamas visų pirma Europolo ir jo darbo metodų poveikis, veiksmingumas ir efektyvumas. Šios vertinimo ataskaitos turi būti pateikiamos specializuotai Jungtinei parlamentinės kontrolės grupei, kuri politiniu lygmeniu stebi Europolo veiklą jam vykdamas savo misiją, įskaitant tos veiklos poveikį fizinių asmenų pagrindinėms teisėms ir laisvėms. Šios ataskaitos taip pat pateikiamos Tarybai, nacionaliniams parlamentams ir Europolo valdybai. Jei tinkama, pagrindinės tų vertinimo ataskaitų išvados skelbiamos viešai.

Siekdamas reguliariai stebėti, kaip valstybės narės teikia informaciją, Europolas taip pat kasmet teiks ataskaitas Komisijai, Europos Parlamentui, Tarybai ir nacionaliniams parlamentams dėl kiekvienos valstybės narės pateiktos informacijos, kurios Europolui reikia savo tikslams pasiekti, įskaitant informaciją, susijusią su nusikaltimais, kurių prevencija arba kova su jais Sąjungoje laikoma vienu iš prioritetų. Šios ataskaitos rengiamos remiantis Europolo valdybos nustatytais kokybiniais ir kiekybiniais vertinimo kriterijais.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. *Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas*

Atsižvelgiant į tai, kad pasiūlymas daro poveikį metiniam ES įnašui į Europolą, ES biudžetas bus vykdomas taikant netiesioginį valdymą.

³⁷ Reglamentas (ES) 2016/794.

³⁸

https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/documents/decision_of_the_europol_management_board_on_the_adoption_of_the_financial_regulation_applicable_to_europol_.pdf

³⁹

https://europa.eu/european-union/sites/europaeu/files/docs/body/joint_statement_and_common_approach_2012_en.pdf

Vadovaujantis patikimo finansų valdymo principu, Europolo biudžetas vykdomas atliekant efektyvią ir veiksmingą vidaus kontrolę. Todėl Europolas privalo įgyvendinti tinkamą su visais kontrolės grandinėje dalyvaujančiais atitinkamais subjektais suderintą kontrolės strategiją.

Europolo, kaip decentralizuotos agentūros, *ex post* kontrolė konkrečiai gali apimti:

- Komisijos vidaus audito tarnybos atliekamą vidaus auditą;
- Europos Audito Rūmų metines ataskaitas, pateikiant patikinimo pareiškimą dėl metinių ataskaitų patikimumo ir dėl jose atspindimų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo;
- Europos Parlamento pateikiamą metinį biudžeto įvykdymo patvirtinimą;
- galimus OLAF atliekamus tyrimus, kuriais siekiama užtikrinti, visų pirma, kad agentūroms skirti ištekliai būtų tinkamai panaudojami.

Europolo partneris Migracijos ir vidaus reikalų GD vykdys savo decentralizuotų agentūrų kontrolės strategiją, kad užtikrintų patikimą ataskaitų teikimą rengdamas savo metinę veiklos ataskaitą. Nors decentralizuotos agentūros yra visiškai atsakingos už savo biudžeto vykdymą, Migracijos ir vidaus reikalų GD atsako už reguliarių biudžeto valdymo institucijos nustatytų metinių įnašų mokėjimą.

Galiausiai dar vieną Europolo kontrolės ir atskaitomybės lygmenį užtikrina Europos ombudsmenas.

2.2.2. *Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)*

Nustatyta toliau nurodyta rizika:

- spaudimas veiklos ištekliams, atsirandantis dėl didėjančių valstybių narių operatyvinių poreikių ir nuolat kintančios su neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis susijusios nusikalstamos veiklos;
- Europolo pagrindinės veiklos susiskaidymas dėl padidėjusio užduočių ir prašymų skaičiaus;
- operatyvinius poreikius atitinkančių pakankamų finansinių ir žmogiškųjų išteklių stoka;
- IRT išteklių stoka, dėl kurios vėluojama atlikti būtinus pagrindinės sistemos pakeitimus ir atnaujinimus.

2.2.3. *Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)*

Komisija nurodo, kad kontrolės sąnaudų ir mokėjimų, susijusių su netiesioginio valdymo įgaliotaisiais subjektais ir decentralizuotomis agentūromis, įskaitant Europolą, santykis 2022 m. buvo 0,12 proc.

Europos Audito Rūmai patvirtino Europolo 2022 m. metinių ataskaitų teisėtumą ir patikimumą, o tai reiškia, kad klaidų lygis yra mažesnis nei 2 proc. Nėra požymių, kad artimiausiais metais klaidų lygis didės.

Be to, Europolo finansinio reglamento 80 straipsnyje numatyta galimybė agentūrai vidaus audito funkcija dalytis su kitais toje pačioje politikos srityje veikiančiais Sąjungos organais, jeigu vienos Sąjungos organo vidaus audito funkcija nėra ekonomiškai veiksminga.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti dabartinės arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones, pvz., išdėstytas Kovos su sukčiavimu strategijoje.

Priemonės, susijusios su kova su sukčiavimu, korupcija ir bet kuria kita neteisėta veikla, yra išdėstytos, *inter alia*, Europolo reglamento 66 straipsnyje ir Europolo finansinio reglamento X antraštinėje dalyje.

Europolas visų pirma dalyvauja Europos kovos su sukčiavimu tarnybos sukčiavimo prevencijos veikloje ir, vadovaudamasis vidaus kovos su sukčiavimu strategija, nedelsdamas informuoja Komisiją apie įtariamo sukčiavimo ir kitų finansinių pažeidimų atvejus.

2022 m. kovo mėn. posėdyje Valdyba patvirtino peržiūrėtą 2022–2024 m. Europolo kovos su sukčiavimu strategiją.

Be to, remdamasis OLAF pateikta metodika, partneris Migracijos ir vidaus reikalų GD, yra parengęs ir įgyvendinęs savo kovos su sukčiavimu strategiją. Į šios strategijos taikymo sritį patenka decentralizuotos agentūros, įskaitant Europolą.

Remdamasis OLAF pateikta metodika, Migracijos ir vidaus reikalų GD 2013 m. parengė ir įgyvendina savo kovos su sukčiavimu strategiją.

Remdamasis turima informacija, Migracijos ir vidaus reikalų GD 2022 m. metinėje veiklos ataskaitoje padarė išvadą, kad taikomos kovos su sukčiavimu priemonės apskritai yra veiksmingos.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

- Dabartinės biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Skaičius	DA / NDA ⁴⁰	ELPA šalių ⁴¹	valstybių kandidačių ir potencialių kandidačių ⁴²	kitų trečiųjų valstybių	kitos asignuotosios pajamos
5	12 10 01	DA	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE

⁴⁰ DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

⁴¹ ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

⁴² Šalių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidačių.

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms santrauka

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija		5	Saugumas ir gynyba				
Europolas			2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	IŠ VISO
IŠ VISO asignavimų Europolui	Įsipareigojimai		-	15,758	19,678	13,457	48,892
	Mokėjimai		-	15,758	19,678	13,457	48,892

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija		7	Administracinės išlaidos				
MIGRACIJOS IR VIDAUS REIKALŲ GD			2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	IŠ VISO
• Žmogiškieji ištekliai	☐		-	0,132	0,435	0,606	1,173
• Kitos administracinės išlaidos	☐		0,002	0,002	0,002	0,002	0,008
IŠ VISO MIGRACIJOS IR VIDAUS REIKALŲ GD	Asignavimai		0,002	0,134	0,437	0,608	1,181
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)		0,002	0,134	0,437	0,608	1,181
			2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	IŠ VISO
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 1–7 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS	Įsipareigojimai		0,002	15,892	20,115	14,065	50,073
	Mokėjimai		0,002	15,892	20,115	14,065	50,073

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsizvelgiant į biudžeto apribojimus.

3.2.2. *Numatomas poveikis Europolo asignavimams*

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

Sumos mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	Nurodyti tikslus ir rezultatus	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	IŠ VISO
↓	Pobūdis	Išlaidos	Išlaidos	Išlaidos	Išlaidos	Išlaidos
1 KONKRETUS TIKSLAS. Stiprinti Europolą ir jo Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centrą, kuris veikia kaip pagrindinis ES lygmens tyrimo ir operatyvinių veiksmų bei strateginės analizės centras						
Rezultatas	Sustiprinti EMSC ir kitus su neteisėtu migrantų gabenimu susijusius subjektus	-	1,186	2,628	2,673	6,487
<i>1 konkretaus tikslo tarpinė suma</i>		-	<i>1,186</i>	<i>2,628</i>	<i>2,673</i>	<i>6,487</i>
2 KONKRETUS TIKSLAS. Stiprinti valstybių narių, Europolo ir kitų Sąjungos agentūrų bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą						
Rezultatas	Sukurti veiksmingo tarpžinybinio bendradarbiavimo, vadovavimo ir koordinavimo valdymo struktūrą	-	0,075	0,242	0,410	0,727
<i>2 konkretaus tikslo tarpinė suma</i>		-	<i>0,075</i>	<i>0,242</i>	<i>0,410</i>	<i>0,727</i>
3 KONKRETUS TIKSLAS. Stiprinti Europolą kaip ES kriminalinės informacijos apie neteisėtą migrantų gabenimą ir prekybą žmonėmis centrą ir visapusiškai plėtoti valstybių narių, Europolo, kitų ES agentūrų ir trečiųjų šalių keitimąsi informacija						
- Rezultatas	Biometriniai duomenys – sistemų kūrimas ir SIENA atnaujinimas (aparatinė įranga, programinė įranga, konsultacijos)	-	8,765	9,526	3,372	21,662
- Rezultatas	SIENA (saugaus keitimosi informacija tinklo programos) integravimas	-	1,137	1,345	0,876	3,358
<i>3 konkretaus tikslo tarpinė suma</i>		-	<i>9,902</i>	<i>10,871</i>	<i>4,248</i>	<i>25,021</i>
4 KONKRETUS TIKSLAS. Suteikti Europolui reikiamų priemonių, reikalingų siekiant užkirsti kelią neteisėtam migrantų gabenimui ir kitiems nusikaltimams, su kuriais yra susiję Europolo tikslai, ir su jais kovoti						
- Rezultatas	EMPACT dotacija – neteisėtas migrantų gabenimas ir susiję nusikaltimai	-	2,000	2,000	2,000	6,000
- Rezultatas	Operatyvinei darbo grupei skirta dotacija	-	2,000	3,000	3,000	8,000
- Rezultatas	Parama operatyvinėms darbo grupėms, kovojančioms su neteisėtu migrantų gabenimu	-	0,595	0,938	1,125	2,658
<i>4 konkretaus tikslo tarpinė suma</i>		-	<i>4,595</i>	<i>5,938</i>	<i>6,125</i>	<i>16,658</i>
IŠ VISO 1–4 tikslams		-	15,758	19,678	13,457	48,892

Kai taikoma, sumos atspindi Sąjungos įnašo agentūrai ir kitų agentūros pajamų (mokesčių ir rinkliavų) sumą.

3.2.3. Numatomas poveikis Europolo žmogiškiesiems ištekliams

3.2.3.1. Santrauka

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu). Kai taikoma, sumos atspindi Sąjungos įnašo agentūrai ir kitų agentūros pajamų (mokesčių ir rinkliavų) sumą.

	2025 m.	2026 m.	2027 m.	IŠ VISO
Laikinieji darbuotojai (AD lygio)	0,298	1,014	1,759	3,072
Laikinieji darbuotojai (AST lygio)	0	0	0	0
Sutartininkai	0,265	1,026	1,872	3,162
Deleguotieji nacionaliniai ekspertai	0,595	0,938	1,125	2,658
IŠ VISO⁴³	1,158	2,978	4,757	8,892

Personalo poreikiai (etatų vienetais):⁴⁴

	2025 m.	2026 m.	2027 m.	IŠ VISO
Laikinieji darbuotojai (AD lygio)	3	7	10	10
Laikinieji darbuotojai (AST lygio)	0	0	0	0
Sutartininkai	5	14	20	20
Deleguotieji nacionaliniai ekspertai	11	17	20	20
IŠ VISO	19	38	50	50

Išsami informacija apie darbuotojų skaičiaus padidėjimą

Konkretus tikslas	Papildomi darbuotojai	Paskirstymas Europole
1 konkretus tikslas	Reikia įdarbinti papildomų darbuotojų, kad Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centras galėtų vykdyti savo veiklą ir kad būtų galima padidinti Europolo remiamų operatyvinių darbo grupių ir kitų organizuoto neteisėto migrantų gabenimo ir susijusių nusikaltimų tyrimų skaičių, įtraukiant šiu	Operacijų direktoratas

⁴³Darbuotojų skaičius, apskaičiuotas remiantis vidutinėmis etato vieneto sąnaudomis, kuriomis naudojamosi rengiant finansinę teisės akto pasiūlymo pažymą ir kurios indeksuotos pagal Nyderlandams nustatytą korekcinį koeficientą (111,8 proc.).

⁴⁴Pasiūlyme nurodytas Europolo darbuotojų skaičiaus padidėjimas bus kompensuotas ateityje sumažinus FRONTEX darbuotojų skaičių. Abi agentūros susitars dėl konkrečių darbuotojų perkėlimo sąlygų, laikydamosi teisėkūros institucijų nustatytų kriterijų ir tvarkaraščio.

	<p>tyrimų internetinį aspektą, ir kad būtų galima teikti techninio ir kriminalistinio pobūdžio paramą užtikrinant iš valstybių narių ir trečiųjų šalių renkamų didelių ir sudėtingų duomenų rinkinių išgavimą ir tvarkymą.</p> <p>Numatomi reikalingi etatų vienetai – papildomi darbuotojai, kurie turi būti įdarbinti per metus (ne suvestinė suma):</p> <p>tyrimo specialistai ir duomenų analitikai: 2025 m.: +3, 2026 m.: +4, 2027 m.: +4.</p> <p>OSINT / socialinių tinklų stebėsenos specialistai: 2025 m.: +1, 2026 m.: +2, 2027 m.: +2.</p> <p>Teismo ekspertizės, iššifravimo ir duomenų specialistai: 2025 m.: +1, 2026 m.: +2, 2027 m.: +1.</p>	
2 konkretus tikslas	<p>Papildomi darbuotojai, teikiantys turto sekimo, finansų srities ekspertinių žinių ir susijusios analizės paslaugas, taip padėdami valstybėms narėms atlikti tyrimus, susijusius su organizuotu neteisėtu migrantų gabenimu, prekyba žmonėmis ir su šia veikla susijusiais nusikaltimais. Šių darbuotojų taip pat reikia siekiant jų teikiamomis strateginės analizės paslaugomis remti valstybių narių tyrimus, strateginių ir operatyvinių prioritetų nustatymą, nusikalstamumo prevenciją ir nusikalstamumo tendencijų, susijusių su organizuotu neteisėtu migrantų gabenimu ir su šia susijusiais nusikaltimais, stebėseną.</p> <p>Numatomi reikalingi etatų vienetai – papildomi darbuotojai, kurie turi būti įdarbinti per metus (ne suvestinė suma):</p> <p>turto sekimo ir finansų tyrimų specialistai ir analitikai: 2025 m.: +1, 2026 m.: +1, 2027 m.: +1.</p> <p>Strateginės analizės ir duomenų specialistai: 2025 m.: +1, 2026 m.: +2, 2027 m.: +1.</p>	Operacijų direktoratas
3 konkretus tikslas	<p>Papildomi darbuotojai, teikiantys valstybėms narėms veiksmingą techninę</p>	Pajėgumų direktoratas

	<p>pagalbą naudojimosi programa SIENA, kaip numatytuoju ryšių kanalu, klausimais.</p> <p>Numatomi reikalingi etatų vienetai – papildomi darbuotojai, kurie turi būti įdarbinti per metus (ne suvestinė suma): 2025 m.: 0, 2026 m.: +1, 2027 m.: 0.</p> <p>Papildomi darbuotojai, visų pirma vykdantys funkcijas, susijusias su naujų pajėgumų (funkcinių ir infrastruktūros) reikalavimais, struktūra, saugumu, duomenų apsauga, plėtojimu, projektų valdymu ir technine priežiūra.</p> <p>Numatomi reikalingi etatų vienetai – papildomi darbuotojai, kurie turi būti įdarbinti per metus (ne suvestinė suma): 2025 m.: +1, 2026 m.: +1, 2027 m.: 0.</p>	
4 konkretus tikslas	<p>Papildomi darbuotojai (laikiniai įdarbinti deleguotieji nacionaliniai ekspertai), padedantys valstybėms narėms pasitelkiant operatyvines darbo grupes vykdyti visų pirma organizuoto neteisėto migrantų gabenimo ir susijusių nusikaltimų tyrimus tiek Europolo būstinėje, tiek kilmės, tranzito ir paskirties šalyse, įskaitant valstybes nares ir trečiąsias šalis.</p> <p>Numatomi reikalingi etatų vienetai – papildomi darbuotojai, kurie turi būti įdarbinti per metus (ne suvestinė suma): 2025 m.: +11, 2026 m.: +6, 2027 m.: +3.</p>	Operacijų direktoratas

3.2.3.2. Numatomi pagrindinio GD žmogiškųjų išteklių poreikiai

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą nurodyti sveikaisiais skaičiais (arba ne smulkiau nei dešimtuju tikslumu)

	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)				
20 01 02 01 bei 20 01 02 02 (Komisijos būstinė ir atstovybės)		1	3	3
20 01 02 03 (Delegacijos)				
Išorės darbuotojai (etatų vienetai) ⁴⁵				
20 02 01 (AC, END, INT finansuojami iš bendrojo biudžeto)		1	1	1
20 02 03 (AC, AL, END, INT ir JPD atstovybėse)				
IŠ VISO		2	4	4

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus priemonei valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę asignavimų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	<ul style="list-style-type: none"> - Taikyti naujas priemones, kuriomis siekiama užkirsti kelią neteisėtam migrantų gabenimui, įskaitant sustiprintą dialogą su juridiniais asmenimis, kuriais, kaip įtariama, naudojamos neteisėtai gabenant migrantus, kaip numatyta pasiūlyme dėl direktyvos dėl padėjimo neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi Sąjungoje prevencijos ir kovos su tokia veikla. - Užtikrinti, kad veiktų nauja valdymo sistema, sukurta Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centre, kaip numatyta pasiūlyme dėl reglamento dėl kovos su neteisėtu migrantų gabenimu. - Stiprinti informacijos ir duomenų, susijusių su neteisėto migrantų gabenimo prevencija, teisminėmis ir teisėsaugos atsakomosiomis priemonėmis stebėseną, rinkimą, analizę ir dalijimąsi jais, siekiant prisidėti prie įrodymais grindžiamo politikos formavimo, kaip numatyta pasiūlyme dėl direktyvos dėl padėjimo neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi Sąjungoje prevencijos ir kovos su juo ir Reglamente dėl kovos su neteisėtu migrantų gabenimu.
Išorės darbuotojai	Remti sustiprintą Europolo operatyvinę sistemą, kuria remiamos su neteisėtu migrantų gabenimu kovojančios valstybės narės, atitinkamų operatyvinių darbo grupių, Europolo dislokuojamų operatyvinės paramos pajėgų, pagal EMPACT vykdomų veiksmų organizavimas ir valdymas, kaip numatyta pasiūlyme dėl reglamento dėl kovos su neteisėtu migrantų gabenimu.

⁴⁵ AC – sutartininkas, AL – vietinis darbuotojas, END – deleguotasis nacionalinis ekspertas, INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas, JPD – jaunesnysis delegacijos specialistas.

3.2.4. *Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa*

- Pasiūlymas (iniciatyva) atitinka dabartinę daugiametę finansinę programą.
- Atsižvelgiant į pasiūlymą (iniciatyvą), reikės pakeisti daugiametės finansinės programos atitinkamos išlaidų kategorijos programavimą.

Papildomų finansinių išteklių poveikis biudžetui bus iš dalies pasiektas pasinaudojant marža (20 mln. EUR) ir kompensuojant biudžeto lėšas iš Sienų valdymo ir vizų priemonės ir Vidaus saugumo fondo programų.

- Įgyvendinant pasiūlymą (iniciatyvą) būtina taikyti lankstumo priemonę arba patikslinti daugiametę finansinę programą⁴⁶.

3.2.5. *Trečiųjų šalių įnašai*

- Pasiūlyme (iniciatyvoje) nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo.
- Pasiūlyme (iniciatyvoje) numatytas bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

⁴⁶ Žr. 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 2093/2020, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa, 12 ir 13 straipsnius.

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

- Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.
- Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:
 - nuosaviems ištekliams
 - kitoms pajamoms
 - nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms